

Miroslav Lukić
Kraljevske insignije

Beograd, 2007

Miroslav Lukić
KRALJEVSKE INSIGNIJE
Odabrane pesme

Copyright © 2007. by Miroslav Lukić
Copyright © za Srbiju Edicija ZAVETINE

Kolekcija **TREĆA SRBIJA**, knj. 1.
Urednik *Dimitrije Lukić*

Izdavač **Edicija ZAVETINE**
11000 Beogrda Serdar Janku Vučkotića 1/13

www.zavetine-83.com
E-mail: **zavetine@verat.net**

Priprema i štampa
VALTAZAR PREVALEZ
Književnoumetnička radionica
rukotvorenih izdanja
BEOGRAD

2007.
Peto, dosta izmenjeno i skraćeno
srpsko izdanje

Fotografija na nasl. strani: M. Lukić ispred ograde kuće
Lukica u Mišljenovcu, sa jednom od svojih rođjaka, krajem
devedesetih. Foto ZAVETINE

KRALJEVSKE INSIGNIJE

*Odabrane pesme
Miroslava Lukića*

Peto, dosta izmenjeno i skraćeno
srpsko izdanje

**SCREAM. TO PRINCE ALEKSANDAR
KARADJORDJEVIC II**

THE BEGINNING OF THE BEAUTIFUL AND
THE NEW?

*... I don't know well enough neither my mother nor my father
nor my own brother, nor my closest relatives. Neighbours.*

*Blood relations are terrible.
Artificial ones have more sense, they are more justified
And more desirable. Chosen!*

Bitter cold has covered everything.

God beholds all, he sees all.

*I was ailing, I was bound
By something invisible
For almost two weeks.*

God exists and acts through good people.

The hand sticks to frozen door knobs.

*Horoscope writers had been right
I have exposed the works of Vlach magic
For God wished it that way.*

*Here lies my royal throne
Utterly modest.
Here where my Spirit has taken root.
Here, where in my absence
Fig leaves have commenced drying
Of Christ's wreath .
Plants here are not watered and fed
By water and refuse
But by my spirit.*

*Many of the people I had known
Lie in the graveyard – Potocic.*

*Mišljenovac, the entire homeland is
Covered by snow, in the graveyard.*

*Drivers steal petrol
From buses – pour in water.
Buses cough
And stop by the grove, covered in snow.*

*Serbia sinks like a ship run aground
Into immense darkness, into its reverse side
Not into what I had dreamt about and what I dream...*

(Wednesday, January 9, 2002.
Belgrade, 22, Jovanova Street)
(.....)*

***VRISAK. PRINCU ALEKSANDRU
KARAĐORĐEVIĆU II**

POČETAK LEPOG I NOVOG?

*...Ne poznajem dovoljno ni oca ni majku ni brata rođenog, ni
najbližu rodbinu. Susede. Krvna srodstva su strašna.
Veštačka su smislenija, opravdanija i poželjnija. Izabrana!
Studen je sve okovala. Bog sve gleda, sve vidi. Bolovao sam,
bio svezan nečim nevidljivim bezmalo dve nedelje. Bog pos-
toji i deluje preko dobrih ljudi. Ruka se lepi za zaledene
kvake. Pisci Horoskopa behu u pravu. Raskrinkao sam
učinke Vlaške mađije. Jer je Bog tako hteo. Ovde je moj
kraljevski presto sasvim skroman. Ovde gde se Duh
moj užilio. Ovde, gde su se u mom odustvu počeli sušiti listovi
fikusa, Hristovog venca. Biljke ovde ne napaja i ne hrani
voda i đubrište već moj Duh. Mnogi od ljudi koje sam poz-
navao leže na groblju - Potočić. Mišljenovac i zavičaj uopšte
na groblju je, zavejan snegom. Šoferi krađu naftu iz autobusa
- sipaju vodu. Autobusi kašljucaju i zaustave se usred zave-
janog ivika. Srbija tone kao nasukani brod u ogroman mrak,
u svoje naličje ne u ono o čemu sam sanjao i sanjam...*

(Sreda, 9. januar 2002. Beograd, Jovanova 22)

Uvodne beleške o pesniku Miroslavu Lukicu

Postoji jedna sfera podzemne književne Srbije, sfera socijalističke metafizike, neopisano Carstvo cesarevo, iz koje pesnik i esejista Lukić, godinama crpe legendarnu materiju stvaralaštva.

Lukić, kao pisac i kao čovek, nije stasavao u blizinama vlasti; nije jurišao, poput vajnih i tobožnjih "metafizičara" na položaje i lovorove vence. Ovaj književnik višestrukih umnih darova bavio se decenijama pomirenjem staroga i novoga sveta, Stare i Nove Evrope. Stojao je na položaju - poslednje odbrane poezije, definitivne; spreman i da bude raščerčen, kao Dionis. Kada su i najdobronamerniji pisali povodom izlaska prvog izdanja *Kraljevskih insignija*, da je Lukić "isključiva, a možda i jedinstvena manifestacija srbovlaškog ili starobalkanskog duha", to je bilo pola istine; to je bilo suviše apstraktno.

Kada su o Lukiću pisali, kao piscu koji je dugo sazrevao "u dubokom okrilju tišine i samoće, izvan vladajućih književnih tokova i moda, kao hrast u zavisnosti", to je bila opet poluistina.

Jer Lukić je u svet srpske književnosti naprosto uleteo, kao đule kroz prozor, još kao osamnaestogodišnjak, pre svih svojih vršnjaka, i pre pisaca starijih od njega i po desetak godina, ne zato što ga je neko iz političkog podzemlja nametao, već - pesmama, čije su stihove pokušavali da preotmu i najpoznatiji ondašnji estradni pevači...

Kao maturant kučevske gimnazije, osvojio je prvu nagradu na ondašnjem velikom svesjugaloslovenskom konkursu za poeziju **Fonda mladih talenata** i Redakcije lista **BORBA** (1969), - jednogodišnju studijsku stipendiju. Nije je potrošio kao student Columbia univerziteta u Americi, već na beogradskom Univerzitetu....

Znanje svetskih jezika utrlo bi, verujemo, put ovom pesniku do velikih izdavača u svetu. Za sada pesnički i prozni arhipelag ovog autora osuđen je na pakao balkanskog književnog karantina i na

sumorni atar beogradske književne parohije...

Prvo i drugo izdanje KRALJEVSKIH INSIGNIJA objavio je (uz saradnju sa autorom), Savatije Ig. Mitrović (1939 - 2001), jedan od pasioniranih čitalaca poezije, kakve bi pozeleo svaki pesnik, početkom i krajem 2000. godine, osnivač Edicije Caerski rez (*Edition Secti Caesarea*). Pesme je odabrao, dakle, Mitrović... Treće je bilo publikovano na Veb siteu Zavetina. Četvrto, najobimnije, objavljeno je kao knjiga 2003. godine i skoro je iscrpljeno. Ovo peto izdanje, dosta izmenjeno i skraćeno, radjeno je prema tom četvrtom izdanju.

Lukić ovom knjigom razobličava lažljivce i laži. Kao esejist i urednik časopisa, on je već ostavio dovoljno svedočanstva, o onima koji su bili hrabri prema Bogu (kako zapaža Bekon), gledali su u lice božje, a bežali ispred lica čovekova. Zlo laži i izdajstvo - ovaj pesnik u to veruje - znak su za prizivanje Strašnog Suda... *Laž naravno neće biti iskorenjena poezijom, ni velikom poezijom, dok bude postojala prirodna, ili stečena, pokvarena ljubav prema samoj laži.*

Poezija ovog pesnika stremljenostima istini, ali on zna, kao i Bekon, da je *"istina kao puna svetlost dana koja ne obasjava obrazine, lakrdije i slavlja ovog sveta ni upola tako veličanstveno i primamljivo kao što čine svetlosti sveće. Istina može možda dostići cenu bisera koji po danu najbolje sija, ali ona neće nikada imati vrednost dijamanta ili rubina koji se najviše presijavaju u šarenoj svetlosti... Mala mešavina laži uvek povećava zadovoljstvo... Jedan od Otaca, u velikoj strogosti nazvao je poeziju **vinum daemonum** (vino đavola), jer ona hrani uobrazilju; a ipak ona je tek u senci laži. Ali laž koja tvori zlo nije ona koja tek prođe kroz um, već je to ona koja tone u njemu i ostaje u njemu..."*

Srbija i svet, ovde i daleko, mislimo čitaoci, imaju priliku da se uvere...

Zbog čega nije zastarela tema Laži, ni vekovima posle Montenja, recimo, ili Hrista, razrešio je Montenj. Lažu ponajviše oni koji su hrabri prema Bogu a strašljivci prema ljudima...

**PRO DOMO.
PRO PATRIA...
DULCE...ET DECOR**

MARKO ROŠULJ: ARABESKE, SRBOVLAŠKE

*U govor se može ući
i u mnoge priče, izreke i druge
u običaj uzete reči.*

Uz pomoć groma i pijavica.

*I ako pokažeš zube,
ako se iskeziš.*

Ružno je lepo veoma!

*

*Grom me je obeležio,
potoci me izdržavaju,
vašari su moja prestonica.*

*

Nikada neću umreti.

*Jer duša ne umire;
ona se seli,
kao ptica selica.*

*

*Vampiri su
đavolov pronalazak.*

Pijavice - dar potoka.

*Ko ima višak krvi
neka proba iz moje tegle...*

*

Potok izvire iz stene
iz beskrajnog
i uliva se u beskrajno;
verujem samo u to...

*

Đavo stoji na levoj obali potoka,
Bog na desnoj.
Kad zagrnju nogavice
i uđu u potok,
zamute vodu
i nastaje čovek.

*

Kad Bog uđe sam u potok
voda oko njegovih nogu teče bistra,
pastrmke repovima sade ikru
u zlatastom pesku.

*

U Večnost se može zagaziti
kao u bistar potok.

*

Pre ovog lica
imao sam neko drugo, mlađe, lepše.

Pre tog drugog, mlađeg i lepšeg
imao sam još lepše.

Pre toga sam imao još lepše,
najlepše...

*

Ovo lice , koje sada nosim,
užasava sve koji ga vide.

Decu ponajviše.

To lice je oblikovao
Đavo, jedne olujne noći
zašav u potok,

dok je bog sanjao dubokim snom.

*

*Đavolu je dato
da oblikuje
uz pomoć munje
najrugobnije oblike...*

*

*Video sam anđele
između visokih bukava...*

*

*Na vašaru
ni s kim ne razgovaram.*

*Ni sa kupcima,
sa onima što pate od viška krvi,
rumenih kao ruža.*

Tu vrvi od perfidnih...

*

*Ja sam prodavac pijavica
Najveća rugoba ovog sveta.*

*LJudi vide moje nakazno lice
koje se raspada.*

*Ne znaju da ja nosim u sebi
mnogo duhova,
koje je moguće razaznati
kao fazane usred paprati,
i koje povezuju
senke drveća,
senke gustih šuma...*

(1954. Zabeležio B. M.)

ZAVET. I. NE

U umu čovekovom postoje, verujem, ogledala,
možda skrivena i savršena, nenaprsla.

Ona zbuñuju, u snu, obične ljude
i neobične

kojima se još nije ukazala važnost i veličina
nebesa i istine.

Babe nose crne mačke
i dete koje je začeo Đavo
i usput pridikuju o istini
kao suludi pop s predikaonice.

Videle su svu bedu sudbine,
krv, bezbrojna smaknuća,
toliko leševa

i navikle se na očaj
i na sva obećanja monstuma,
nalazeći opravdanje
za zločine

i za svakog dželata ponaosob.
Šekspir je savremenik čudovišta.

Udarac u potiljak;
batinaši u crnom.

Voda mrzne
i duše, usred leta.

Zamrzavanje istorije, naroda,
frižider džinovski i nezgrapan.

Konstruisali su ga monstumi
uz pomoć pobunjenih anđela.

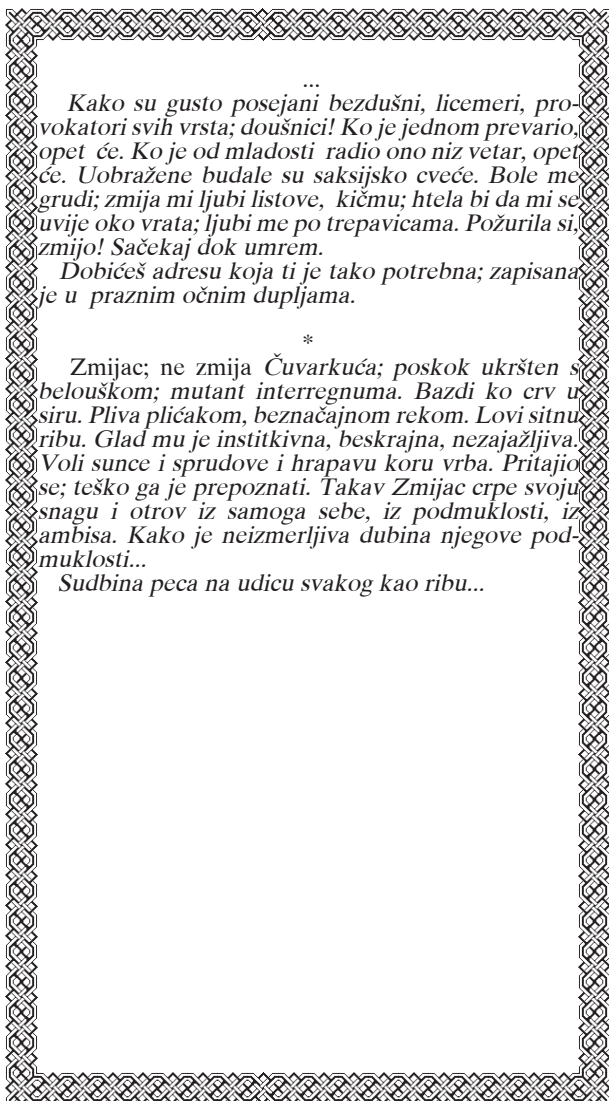
*

Dželate najbolje poznaju dželati.

Lažovi mogu biti prijatelji.

Iz pomrčine iskravaju prilike
čudovišta. Čutanje nas žive sahranjuje...

(...)

...

Kako su gusto posejani bezdušni, licemeri, provokatori svih vrsta; doušnici! Ko je jednom prevario, opet će. Ko je od mladosti radio ono niz vetar, opet će. Uobražene budale su saksijsko cveće. Bole me grudi; zmija mi ljubi listove, kičmu; htela bi da mi se uvije oko vrata; ljubi me po trepavicama. Požurila si, zmijo! Sačekaj dok umrem.

Dobićeš adresu koja ti je tako potrebna; zapisana je u praznim očnim dupljama.

*

Zmijac; ne zmija Čuvarkuća; poskok ukršten s belouškom; mutant interregnuma. Bazdi ko crv u siru. Pliva plićakom, beznačajnom rekom. Lovi sitnu ribu. Glad mu je institkivna, beskrajna, nezajažljiva. Voli sunce i sprudove i hrapavu koru vrba. Pritajio se; teško ga je prepoznati. Takav Zmijac crpe svoju snagu i otrov iz samoga sebe, iz podmuklosti, iz ambisa. Kako je neizmerljiva dubina njegove podmuklosti...

Sudbina peca na udicu svakog kao ribu...

MAJSTOR NAD MAJSTORIMA

Dud pljučka na prošje i na peć za hlebove;
u peći drema mačak boje pepela.
Žut bagrem je procvetao, i plav.
Kreveti za rani rasad crne se, kao prošje.
Grane smokava umotane jesu, i žbunje,
ribizle, u mreže od gubarove svile.
Gugutke u kafezu kao da su skamenjene.
Gugutke na brestu i grlice na divljim
orasima predu od srebrne svile uspavanke
za žabe ispod starih ćeramida na krovu.
Svetlost na razboju tka ćilim, motive:
kapije crne i zatvorene, jarosne ćutljive
starce proćelave; ćurane i po neko jagnje...

Majstor nad majstorima blene
u probušene šerpe, lonce i stabla jabukova.

U senke drveća, i senke preminulih
što se vraćaju preko pustih gradina,
kao senke oblaka...
Na tavanu je, na otpadu
nepisana istorija plemena
osuđenog da išćezne...

*

Zmijska košuljica,
vitki i prav i suv i dug štap od leske,
udica za pecanje crvenperki, i klenova,
šibica puna muva bez krila,
šibica puna trutova,
šibica puna livadskih skakavaca,
šibica puna crnih popaca,
ćep od plute;
putanjica ispod groblja;
bele trešnje;
pozdrav ćešljugara;
pozdrav šljunka, svraćka;
topolovog lišća lepljivog;

odblesaka breza i sprudova -
sve to vredi dukat mali!..

*

Večni žubor
tog neprestanog oticanja
i ulivanja u daleko i beskrajno
more me zadivljuje,
kao spokoj u polusenci vrba
kamenova u plićaku
balavih od algi.

Kristalna treperenja,
cvet divljih trešanja ili zove,
hmelja, niz koji se stropoštava
kliktaj češljugara ili žune;
mukanje bregova; šapat matice;
šištanje belouške, ili fazanke
na gnezdu u vrežama kupine
na obali; kreket iz bara;
ili brujanje žica
kraj pružnog nasipa;
štektanje svraka;
rušenje obale;
ušivanje poruba horizonta
svilenim koncem prepelica;
treperenje oskoruše -
na kakvom tajanstvenom instrumentu
i ko stvara te udaljene melodije, zanosnu muziku?
Samo nebo?
Šta u stvari mi čujemo?
Harmoniju koja opčinjava i bogove?
Jer to nije tišina.
Ribe veselo iskaču - pljas! - i ponovo rone.
toliko je koncentričnih krugova na površini
reke pred suton da ih još niko nije prebrojao.

Uzvišeni delovi univerzuma
oglašavaju se na najzabačenijim mestima.
Mulj do kolena žmrčka, izražava se
mehurovima jedne božanske i neopisive analogije.

*

Majstor nad majstorima
bos gazi po mulju do kolena,
po zvezdama koje su najbliže,
najdublje, najmuklije.
Ulazi u sfere svih pokretnih zvezda,
u najsavršenije pesme koje se međe
sa tišinom... jer on je skrenuo sa svih
puteva, pre svega sa onih mravljih,
i nije upao u mrežu vremena, brojeva i mera:
on gazi kroz sve dublji mulj,
i sporo izvlači jednu nogu pa drugu,
iz sfera i zagrljaja najbližih zvezda,
i iz spobnosti da ne bude ono što je...

*

On je svet gledao kroz istinite prozore,
kroz prozore koji nisu napravljeni sami od sebe.
Kroz prozore koje je napravio majstor
koji ima svoje nezaboravno ime i prezime.
Družio se sa prvim unukom toga majstora
i od njega je naučio da gleda kroz nelažne prozore.
Video je - senke, i zemlju ofarbanu opalim
plodovima crnih dudova.
Dvorišna stabla voćaka okrečena.
Bela, bela kao mnoštvo pitomih belih zečeva.
Video je zumbule i zelenkade, šeboj
crvenožutih cvetova, grozdove žutog bagrema...
Rastao je i pojačavao osećaj
koji je stekao gledajući kroz istinite prozore...

Nije zgodno zamerati se.
Kroz par staklenih crepova na krovu
video je bele konje, anđele, vrhove planina
i Boga kako nestaje na santama leda
u plavetnilu beskraja okeana.

Razgovarao je izvan sveta
sa svojom sopstvenom utvarom, Bogom.

Majstor nad majstorima je sve,
a ipak je nepotpun.

Bojao se pomrčine kao sasvim mali,
jer mu je ona sasvim ogoljavala dušu.

Nije rođen za trgovinu, politiku
i religiju, ni za zbujujuću prljavštinu
lukavstva pridobijanja i zavođenja
klijentele...

KROZ PEDESET GODINA

Ne vrabac, ni vrane, *kroz pedeset godina*
kad iz mog groba nikne troskot, merisak, ili jorgo-
van, na mojoj humci skakutaće, kao pre dve
ili deset hiljada godina : ptičica dugog repa,
sprudnjajka.

Poplašiće je Novi čovek koji tuda naiđe,
i ona će se olakšati pre nego poleti :
ptičiji izmet biće mi lakši od njegovih reči
koje čujem:

... *Podmuklost tobožnjih prijatelja iskrenih*
je bezgranična! Sve su mi uzeli, vazduh, hleba,
nadu,

izvor, tapije, ljubav i budućnost:
monstrumi, šizofreničari,

razbojnici, najgori...Užas, bljuvotine. Laž do laži!
Dolaze iz mrtvaja i tame i ruše svetove, koji nisu
vredeli.

Avala, Kumodraž, Jajinci, Mirijevo; Ranovac;
Žagubica; Lebane - mora da postoje i takva mesta,
iako ih nikada video nisam.

Došle su bolenštine i godine teške
i za one što se voze autobusima i vozovima
i za one što putuju peške.

Dolaze da nam čitavo postojanje zacrne
naše male i velike greške.

Dolaze udružena poniženja i priviđenja.

Ko još zna šta je sloboda?

Ko je stavio glavu u torbu?

Smrt je ušla u modu,

kao takozvani bard i što mekeću kao bolesna koza.

Jorgovanu cvetaju najbujnije na groblju...

Istinu ne spominju već dvadeset i nekoliko vekova; oko koje su izbili nepoznatom momku, zube i rebra koje su polomili nekom mladiću u nekoj varoši, bole i mene. Kakva sloboda, demokratija. Trule jabuke su skupe. Trule banane su luksuz. Cigani su napustili svoje stare drevne zanate i bave se - švercom, lakom zaradom. Salata je luksuz. A tek šećer i ulje, vino! Sramota ovde bolje uspeva od lubenica i malina. Kamenje u bubrezima raste. Izlapele babe, kurve u mladosti, uče narod pameti. Bože, vidiš li sve ovo?

Slušam govor budućnosti silazeći na obale Podzemne reke, da porazgovaram sa senima mrtvih velikih narodnih pevača. Nedostaje mi malo, nedostaje mi mnogo. Da preskočim granicu svetova.

Niko ne zna šta se sprema, ni veliki mrtvi proroci. Ispod grobova ima osmatračnica. Sa nje sam video kako jedan mrtvac ustaje i izlazi iz tame, jer je ožedneo sveže krvi ljudi ili životinja. On ne mili kao moje pijavice, nego leti, i nikad mu nije dosta krvi. I video sam kako aveti neke nejasne prilike jarčevim papcima pevaju ditirambe. Već vekovima ženama i sestrama decu prave takvi, baš takvi. Aveti. Na zemlji nema odavno čestitih ljudi, već vampirovića.

Druga i treća i četvrta generacija vampirovića. Vetar nanosi refrene : *Ave Gornja Mezija! Ave Serbia!*

List vrbe se zabada u površinu reke kao strela, u viru se okreće kao vreteno. I mene nosi vodena struja, i možda ću se provući, kroz pedeset godina, kroz tesna vrata, kao kroz iglene uši, jer drukčije se ne može ući u budućnost. Možda će jednom svaki muž decu praviti svojoj ženi, možda nikad više neće biti razvoda; kad na stenama ove klisure boje ptičijeg izmeta, ponovo počnu da se gnezde orlovi?...

MONUMENTAEM AERE, ETC.

*Zar ima Spomenika trajnijeg od tuči
i od kraljevskih piramida viši
kog ni alave kiše, niti severac ljuti
neće srušiti, a ne bezbrojni niz
godina i vekova koji huje?*

Ili je svemu suđeno da istrune
kao drvene kućice za ptice ispred
šumarske kuće? Senice, ptičice
leđa sivkastomrkih, plavičaste
ili zelenkaste boje.

Porodice ptica, pozivam vas na većanje
tamo gde se šumski potoci puni pijavica
ulivaju u reku zlatnu.

Vodeni kosovi, vodomari, vrane, vranci, vuge!
galebovi, golubovi, grabljivice, grmuše,
guske, gnjurci!

(Volim da čekam dok ne izronite
stojeći na visokoj obali i gledajući kako rekom
plove sante ili sneg.)

Detlići, drozdovi, droplje, ždralovi!
Zavoji, zebe, zujavci. Jarebice!
Kukavice!

Labudovi, laste, pliske!
Plovke, prileguše, puzavci.
Rode!

Svilorepe, svračci, smrdivrane!
Flamingosi!
Carići!

Čvorci, čaplje, čiope!
Ševe i šljuke!

Štetočine : siva vrano, svrako, jastrebe kokošaru!
Kopče.

Đomaći vrapče, buljuno!
Čavko, sojko šarena!
Ružičasti čvorče!

Fazani, poljski vrapci, crni kosovi, prepelice!
Rečni orle!

Pozivam sve prave orlove.
Orla kačera, zmijara, lešinara, surog strvinara,

mrkog strvinara, crnu rodu, ptice sa prstenom!

Mnoge ptice iz tuđi zemalja preleću preko
šumskih potoka u kojima lovim pijavice.
Pozivam i vas leteće goste, na raspravu koja nije
zamka niti lukavstvo lovca što puni ptice u naučne
svrhe.

*Istorija je Prirodnjački muzej
pun prepariranih ptica.*

Ne zovem vas u Prirodnjački muzej, jer i njega će
na kraju šumski požar ili Sunčani vetar pretvoriti u
prah i pepeo i oduvati dovraga.

Pomagao sam ovdašnjem šumaru, što ima
uzrečicu "Ne siluj sebe nikad; ne drkaj!" I video sam
da pored karabina i prelomače ima i drugi alat za
prepariranje: pincete srednje sa uzanim štipcima,
pincete velike sa običnim štipcima, makaze velike,
obične, makaze srednje, anatomske, prave, makaze
male, anatomske, kašičice za vađenje ptičijeg
mozga, češagiju za skidanje masti, šivaće igle, čiode
sa staklenim glavicama, klješta za žicu sa plosnatim
štipcima, klešta za sečenje žice, veliku lancetu,
običan perorez, arsenikov sapun, žicu pocinkovanu,
meku, raznih debljina, jorgandžiski pamuk za pun-
jenje malih i srednjih ptica, kučinu za punjenje velik-
ih ptica, konac debeli i tanki, celofan, naftalin ili
moltin...

Ne bojte se, ptičice belog perja po strnjikama,
dolećite.

*Češljugari, vi znate kako je šumar, rumen
kao ruža, postavljao zamke čobanicama iznad
pastirskih stanova, dok nije upao u zamku njihove
braće i očeva, a onda su ga našli, vrane, vi to dobro
znate, kako se leluja na jednoj trešnji, kao da je
jedna od vas, ubijena da plaši vaša jata. Imao je
slaba mesta, taj majstor za prepariranje ptica, i na
njih su ciljali gorštaci. Prepoznao je svoju sudbinu,
kasno, kada su mu vezali maramu preko očiju
usred bujne paprati i povelili ga da upozna*

osvetu planinaca.

Nije reč o savršenoj perfidnosti, već o suvišku krvi,
koju bolje da isisaju moje pijavice potočarke
nego neka od snaša zaražena endemskih sifilisom.

Ubrzo je došao mlađi šumar i zamenio starog,

Krivog Stojka, podučavajući :

Ovaj savet mnogo вреди, drkaj k. pare štedi!

Toga je trebalo poslati popu Savi

da mu bude sluga, da ga doškoluje

uz lepe seoske raspuštenice, udovice,

koje je pop dočekivao raširenih ruku, kad su
dolazile da razmene jaja za nasad, sa smehom :

Kakva vam jaja trebaju, kožna?

Jaja kamena, beluci, trajniji su
spomenici, Horacije, od onog koji si podigao.

Moji Spomenik je Belutak

u Gornjoj Meziji, u Klisuri Jorgovana,

sprudovi preko reke. I ona kamena pukotina

iz koje navire Potajnica...

Tamo dođite, ptičice belog perja,

crnog, crvenog, zelenog...

DOMAĆI PAUK

Domaći pauk

1

Svaka kuća
ima tavan i podrum.

Domaći pauk
zavukao se u svaku.

Najznatniju.
I najneznatniju.

I razapeo svoje zamke.
I lovi muve i muvice
i isisava ih.

Kao osa zrna grožđa.

2

Radi jedne muve pauk ne razapinje mrežu.

3

Sve je na probi,
čovjek i čoveštvo,
vreme i vremena,
pauk i paučina
(progovara Sumnja).

Ne bi smeo da budem zatečen
velikom milošću Boga.

U ovakvo jedno veče,
ne bih bio zatečen.

Pauk je plodniji od pesnika.
I tavan je čitavo jedno carstvo.

Otac moj pun je Duha svetoga,
on ode tamo gde moj duh stremi,
gde se naši duhovi jednače.

Otac i sin su povezani
gvozdenom lozom sudbine,
neću reći Večnosti, već
sjajem Videla, Fenjera.

(Što je ćutalo u Ocu, progovara u Sinu.)

Što je mrak podruma ili tavana
skrivao u srcu Oca,
obasjava fenjer upaljen u detinjstvu sina.
Oči moje vide što niko drugi
ne vidi. Istočnik.
I mrestilište usred urvine.
I paunove ispod rascvalih lipa.
I trmke na mestu gde bujaju koprive.
I šimšir što raste iz ruševina.
I Svetlost za kojom idem
što zrači s lica Gospodnjeg
put svetlosti što greje razumom
spasenja...

U mom Ocu ogleda se moje lice,
kao što se njegovo ogleda u svemu,
i sve je to jedno lice, Očevo,
moje, detinje.

Otac moj ode tamo gde je rođena Večnost...

5
Posle orgije sa Sećanjem

Kao korice u mač,
vratio sam na police
pola metra istorije.

Dozvaćemo iz beskonačnih sfera
zaboravljena jata, riznice,
muziku mračnu, jecaje, plač.

Paučina ima svoj siže.
Ima ga svaka stvar
na pogrešnom mestu.

Fabula je sve dalje.
Zablude su sve bliže.

Ko zaslužena kazna stiže
povodanj kratkog pamćenja,
izgubljeni kalendar,
busola, duša, adresar....

6
Površina (reke, jezera) u kojoj se
ocrtavaju krošnje drveća, oblaci?
Trenutak: pred pljusak .
Nejasna je figura
onog koji dolazi poljem
i deteta na obali .

Ali površina
jasna je, jasnija od onog
koji dolazi ili odlazi ...

7
*Krv neobično razređena,
odvodi duhove u mozak,
a duhovi su sposobni da podrže
i pojačaju strast straha, u stanju
su da drže otvorenim, ili da ponovo otvore
pore mozga - verovao je Dekart.*

Da li je svaka strast uzrokovana
nekim kretanjem duhova?

Kakvih duhova?

Duhova šupljina moždanih?

Ili šupljina pećinskih?

Ili šupljina Lavirinta?

Postoji lavirint koji svako gradi
godinama, decenijama. I dužinu njegovih
tamnih i račvastih hodnika teško je izmeriti.

Kako u pamćenju nalazimo stvari,
kojih se želimo setiti?

Duša, prema tome, nije jedini pokretač sećanja.

*Ali ni žlezda, koja - kako veruje Dekart -
uzastopno naginjući se na razne strane,
potiskuje duhove ka raznim mestima na mozgu,
sve dok ne naiđe na ono mesto,
gde se nalaze tragovi,
što ih je predmet,
kojeg se želimo setiti, ostavio.*

Odgovor je u središtu nepoznatoga lavirinta,
tamo caruje još nepoznatije biće,
više nalik na sfinđu, nego na minotaura.
Ne treba ga ubiti.

Da bismo izašli iz lavirinta,
treba odgonetnuti zagonetku.

Šta to znači?

Više je odgovora u neredu i odlaganju,
u tami i u lutanju,
nego u kakvom književnom, ili drugom arhivu.

Usred smeća i poslednje prašine,
ispod ruševina i pepela,
kao na velikom otpadu,

postoje dijamanti, nebrušeni,
koji nisu ništa drugo
do snovi - tragovi u porama mozga,
gnezdašca manja od gnezdašaca kolibrija,
gde se ranije gnezdio duh, ili duhovi,
kao laste pod šupama.
Ili na ruševinama tvrđava.
Tako kada se duh, ili duhovi, vrate
oni u ta gnezdašca
ulaze lakše, no u druga,
nepostojeća i ona koja tek
treba saviti. I tamo polaže jaja
i greje ih svojom toplinom
dok se u njima ne zavrgne
novi kljunić koji će ljusku probiti iznutra.
Duh sebi lako ulazi u tragove tamo gde je duša
jača od strasti.

Duša ima snagu, ali ona je nedovoljna
bez poznavanja Istine i Duha.

*NIT koja vodi do središta lavirinta
i izvodi na videlo
nije poredak strasti :
divljenje,
poštovanje i potcenjivanje, plemenitost
i oholost, skromnost i niskost,
strahopoštovanje i prezir,
ljubav i mržnja,
želja,
nada, strah, ljubomora, sigurnost i očaj,
neodlučnost, hrabrost, smelost, takmičenje,
kukavičluk i užas,
griža savesti,
radost i žalost,
ruganje, zavist, sažaljenje,
samozadovoljstvo i kajanje,
naklonost i zahvalnost,
ogorčenje i gnev,
slava i stid,
odvratnost, tuga i veselost,
već duh, ili duhovi,*

*koji se probijaju kroz tamu,
nemir, kao vrela pegla kroz sneg.*

Sećanje i strasti su slepčovođe.

Zaborav je neizbežna sudbina
iskkušenja modernog čoveka:
na tom đubrištu je završila
umetnost ambicija i sećanja.

U središtu lavirinta je
opsenarski kufer - kufer u kojem se čuvaju bezraz-
ložni predmeti - ručne školjke, skelet riba, zmijska
košuljica, ljuštore puževa, lubanje ljudi i konja,
crteži nacrtani suvim ugljenom, ribarske mreže,
udice, krčazi, zlatni šljunak - i ako, zaista, želim da
izađem na videlo, treba da prođem kroz središte, da
se vratim pamćenju koje pruža više gorčine
nego radosti, ne bojeći se rizika,
ničega se ne bojeći. Jer pamćenje zna
odgonetku zagonetke središta i sfinge
i ima moć jaču od kentaura.
Pamćenje je način izlaska na videlo...

ZONA PRELIVANJA, 2

(U traženju sebe)

Ono što mi je uzela njegova žena
vratilo mi je On : ne svojevóljno,
Slučaj Komedijant je udesio priliku.
(Pokušaj da se opravda Krađa -
ne Vatre Nebeske!)

Bio sam nekada Prometej
i sećam se muka koje sam podneo,
poniženja i šamara : sobice kraj železničke pruge
i rumenog lica majstora koji se razumeo
u štavljenje koža.

Vrhovni bog me nije prikovao na stenu
da mi ptice grabljivice kljuju džigerice -

osudio me je rano na strah
od objavljivanja Istine.
Da zaboravim taj strah
pomogla je moć turpija i slave.

Žene? Da, one skoro udate, neživljene,
već zasićene muževima - unuke onih starih
veštica što žvaću pekmez od šljiva i beli luk
istovremeno. Sećam se mansarde i vlaških kalfi sa
kojima sam neko vreme stanovao
i koje sam upoznao još kao dečak odlazeći
Preko Peka na slavu - u našoj vlaškoj rodbini -
video sam izbliza jedan drugi svet ,
zelene šešire sa paunovim perima,
tribnike u vinogradima
i majku, jednog od njih -
koja mi se dopala onako,
kao što su mi se sviđale
gizdave lepojke na vašarima.

Rana mašta hajduka
i muke rane mašte šire krugove, slične onima
na površini reke. Setio sam se stvari zaboravljenih -
železničke stanice, putovanja vozom,
iščekivanja, trpljenja, bokora hrizantema,
odličnih učenica i njihovih konjskih repova,
bašta i leja usitnjene zemlje.

Setio sam se veličanstvenog Odpada,
kao i izvesnih kaprisa,
koji su me doveli do zida,
o koji sam udarao glavom.

Bog me je - helenski - prepustio
nižim božanstvima i paganskim krugovima.
Podneblju zlatnog prepleta, jezika i običaja,
metereologije, koloritu Stare i Nove Evrope,
uplivu godišnjih doba, srpskog, vlaškog i ciganskog,
kentaura i sirena.

Ne anđelima.
Hrist još ne beše rođen.

MRTVI DOM
(Zavičajne priče -
Uvod u porodičnu mitologiju)

1
Zvono

*To zvono je izliveno u Češkoj
i koštalo je mnogo.*

*Kad ga postavimo na vrh nove Zvonare
koju o svom ruvu i kruvu sazidah
za svoju dušu,*

*i kad zazvoni,
odjeknuće nadaleko,
i ja ću, čini mi se, da ga čujem pod zemljom,
kao što će ga čuti u dalekim okolnim selima.*

Eno, onamo južno od zvonare biće moj grob!

2
Neočekivana smrt

Samo pre dve nedelje sedeli smo ispred
bele crkvice na bregu kraj Zvonare
i razgovarali. Pričao mi je o svojim planovima
i pokazao mi mesto gde želi da počiva.

Rekoh u šali da će poživeti
i napuniti stotu,
a bodri starac se tužno osmehnu
i počeo da priča o onoj koja je darivala
zvono crkvi.

Saznao sam kasnije
da je umro,
telefonirali su mi zemljaci, kažu:
"Umro najlepšom smrću

na svojoj staroj prijateljici",
ali, zar to nije pornografija:
kikot i smrt? Grešnica koja se
pokajala i bodri bogoslov -
to je tajna o kojoj treba ćutati.

3

Smrt Pregledača bobičavih svinja

*Ono što će mi čitavog detinjstva drugi
prepričavati,
jedan čovek je video svojim očima.
Čuo sam njegovo svedočenje,
posle svih drugih priča o tome.*

Taj osamdesetogodišnji starac, kafedžija
odlično je poznavao pokojnika
i nije skrivao prema njemu
svoje duboko poštovanje.

Jer, Bog je Pregledaču bobičavih svinja
darivao sve: visok rast, lepotu, rečitost,
umeće življenja, bogatstvo,
hrabrost i lepu ženu. Brze konje.

Opisivao je sa malo reči.

On je poveo konje od mesta nesreće, od bare
do ulaza u selo nastradalog Pregledača...

4

*Astmatična žena Pregledača
bobičavih svinja*

Ona je preuzela konje od momka očevidca,
lelećući.

Taj lelek (28. oktobra 1914. godine,
datum prepisah sa nadgrobnog
spomenika na groblju u Potočiću),
kao i sve ono što se moralo nadovezivati na njega,
i na druge leleke, sledećih dana,
godina i decenija, nije se slegao

kao prašina, ili trulo lišće
na dnu bara. Usekao se u sećanje,
u bore na licu.

Lelek se utopio, kao i Kraljevina Srbija,
parni mlin kraj Mezulane, senska vodenica,
tapije, špricevi, fotografije, nameštaj, zastave i
koplja zastava, stara prijateljstva u, nema sumnje,
preterani ponos potomaka. Kao što će završiti u
mitu - kuća, imanje, i stvari koje će nadživeti.
Pregledača bobičavih svinja i njegovu lepu ast-
matičnu ženu.

5

...Prošlost je prošlost - to jest samo srča razbijene
velike staklene bačve...

Predvečerje je, zrikavci zriču
na isti način kao pre dvadeset i pet,
ili kao pre dvesta pedeset godina
kada je u selu bilo samo sedam kuća.

Priroda, kojoj još niko nije
uvrebao rast vraća sve stvari na svoja mesta.

U početku je kraj, u kraju je početak
svoga - mesta, familija i izvora.

*Prošlost, sadašnjost i budućnost
povezane su - da se poslužimo pojmom
iz fizike - spojenim sudovima,
i ono što se preliva iz vremena prošlog
u vreme sadašnje, i ono što se preliva
iz vremena sadašnjeg u vreme buduće,
i ono što se preliva iz vremena budućeg
u vreme prošlo, jeste neuništiva energija,
koja održava nivo, a koju neki zovu
i drukčijim imenom: Večnost...*

6

Porodična degeneracija

(prljavština, prividenja i more)
u izvesnoj je srazmeri sa rastom,
i može se porediti sa rastom hrasta
i njegovim prirodnim sušenjem,
ali ovde se radi o nečemu drugom,
možda bi se moglo reći o pravom
prokletstvu, koje je veće nego što se
čini - koja li je njegova prava veličina?

Ružičnjak prostran ispred kuće,
nekada negovan, obrastao je travuljinom.

Procvetala je crna ruža
kraj samog praga kuće,
ispod koga je izmirela kućna zmija,
uspuzala se uz bodljikavo stabaoce
i pije slatki ružin sok.

Dugo, pritajenog daha,
neko posmatra neobičan prizor.

Sve češće može da se izgubi
u neizmernosti vremena i prostora,
svoje duše do onog stepena njene emanacije
koja se zove *Dinastija Svetog Arandela*
ili *Dinastija Svetog Lazara*.

7

**Nadam se da ću ispuniti svoju dužnost i da ću iz
zapretanog žara sačuvati dovoljno ugljevlja,
raspiriti ih i tako pomoći da se zapale mnoge druge
vatre. Nije to onaj žar koji je grejao Jelenu Boner.
Nije to samo taj žar. Istina, Bog i ljubav.**

Nadam se da ću napisati sve svoje knjige.

Da ću imati svoju kuću, stvarnu.

Voleo bih da svojim očima vidim Rusiju.

Sjedinjene Američke Države. Englesku.

Francusku. Španiju. Italiju. Portugal.

Voleo bih da plovim na brodovima
kojima love kitove.

Bio bih zahvalan Bogu ili Slučaju Komedijantu,
ako bih mogao da plovim Amazonom,
ili da se uspnem na Ande.

Voleo bih da slušam uživo, a ne preko radija (kao
u detinjstvu) flaute sa Vulkanskih ostrva
i da svojim nogama
krčim put kroz prašume Sumatre.

Kad budem napisao svoje bitne knjige,
neke će krenuti u svet i stići će pre mene
u zemlje o kojima sam sanjao i možda će
nepoznatim čitaocima dalekih podneblja
priuštiti radost ili zebnju, ili užitak
kakav su meni pružali tekstovi nastajali
ko zna gde i kada i koje sam ja uvek upijao...

Ma koliko različit, svet je jedno.

**Bog i Duh su spona sa svetovima
i sa onim što nije ušlo u knjige...**

8

*Ono što ne uspevam da izrazim,
ono što odlažem za ko zna kada,
iščekivanje da zazvoni telefon
i istovremeno molba sudbini
ali zar se sudbina može moliti?
da to ne bude poznati glas,
da to ne bude pogled koji me svuda prati.*

VAŽNE VESTI

Kad Mesec uđe u senku Zemlje, oslušuj kokoške,
posmatraj petlove, jer imaju jači instikt od tebe,
čoveče.

Kad jednu zemlju ili oblast zahvate poplave, ili
počnu da je tresu zemljotresi, to nije slučajno.
Bog ima savršene poluge na raspolaganju.

U provalije duše stropoštava se zanos i gordost,
polet, odluke.

Apokalipsu našeg vremena najavljuju mali znaci.

Zašto bismo im
gledali kroz prste?

*Ova zemlja može biti monarhija,
jer je to oduvek bila,
i može biti republika,
jer ima ih koji veruju da je i republika dobra.*

*Svi treba da budu ograničeni
(i kralj, i predsednik i parlament,
vlada i partije), osim volje naroda.*

Jer kad je volja naroda suverena,
onda je sve drugo manje važno...

VUČICA

Vučica se okotila
u planinama vrletnim.

Njen okot, u mračnoj jami,
bio je siguran i na svome
neko vreme.

Onda dođoše lovci
i zvezde.

Svaka je šuma
i svaka vukojebina
dobila svoju zvezdicu.

Okot vučice
lovci , po noći,
dok je u lovu
daleko bila,
odnese bez traga.

Nabrizgalo je mleko,
vučicu svrbe natekle
sise. Vučica arlauče,
gora podrhtava,
lišće bukava suzi.

Pauk se smilovao
i šumske zmije,
oni isisavaju vučije
mleko iz nabreklih sisa.

Pauk je postao napredan
i alaviji od zmija:
on finu čipku tka.

Vukojebine je obukao
u svoju čipku, šume i proplanke,
čuvike, šumske potoke,
bačije i javorov zabran,
lipe, puteve, potese,
paprat i fazane, pečurke, kupinu,
i zečeve, divlje svinje,
puževe, ježeve, jata vrana,
lisice i samu vučicu.

Vučica doji
gradove i vreme,
mrtve kraljeve,
strah i nadu,
međe i kalabuk
strašnom osvetom ...

BRUNO BARILI (Fano, 1880 - Rim, 1952)

Život Riharda Wagnera (1813-1883)
liči na roman pustolova.

On je video sve pauke svoga veka i doba.

Sanjao je o umetničkom
delu budućnosti i verovao je da će novo
muzičko-scensko delo biti zasnovano
na sintezi i jedinstvu muzike, poezije,
drame, slikarstva i igre.
Imao je i valjan uzor: antičku dramu.

Sagradio je muzičku dvoranu, u kojoj će se jednom
godišnje, izvoditi njegova dela, u gradiću Bajrojt.

Tu će, u Bajrojt, koju godinu dočnije,
jedan mlad Italijan sluđen od muzike, literature i
slikarstva, razbarušen i strastven, upoznati lepu Srpkinju
iz domaćinske kuće iz Požarevca (u čijim je venama stru-
jala krv Karadorđevića) i govoriti joj :

Naša će ljubav trajati i posle smrti,

što se pokazalo kao istina, kad se ima u vidu sudbi-
na ljubavi. Njen beskraj i besmrtnost.

*"Drveće ogleda svoju krhku krošnj u vodi,
obojenoj crvenilom predvečerja,
kokoši spavaju po drveću,
snopovi kukuruza i gomile šećerne repe,
putevi koji nestaju da bi se ponovo pojavili
u daljini, kuće koje blešte u sjaju umirućeg dana"*

pisao je Bruno Barili izveštaje o svojoj tzbini i
Srbiji, i srpskim ratovima,

gledao je kuće sa kojih se cedi kiša
i planine koje sjaje poput dijamanta,
i bio veran mašti koja krši svako pravilo,
krećući se prema nemogućem,
i velikim statuama srpske rase, koje izgleda da su

stvorene da bi ulepšale lukove brujećih mostova...

*"Ne mogu da shvatim šta bi drugo mogla biti
poezija nego ogledanje onog osnovnog revolta
pojedince protiv apsurdnih zakona usred
kojih se on nalazi, ne svojom krivicom - bačen".*

Pre nego što će buknuti rat i opljačkati svet,
oduzevši mu lepotu, rodila se, u Požarevcu,
Milena. Da ništa drugo Bruno Barili nije "napisao",
vredelo bi ga zapamtiti zbog toga.

Konji, koje je Milena toliko volela,
došli su joj, u najboljim godinama, glave.

Robert Tomas Goslen urnu sa Mileninim pepelom
doneo je u Rim i predao je Ocu, koji je pepeo
položio na groblje Testaccio.

U domu za stare i iznemogle,
usamljen, Bruno je preminuo u sedamdesetoj.

Njegova žena Danica živi u Požarevcu,
a onda odlazi u postojbinu svoga pokojnog muža, u
Parmu, gde i umire 12. novembra 1965. godine.

Tog leta polagao sam prijemni ispit
u požarevačkoj gimnaziji i prolazio
kraj kuće Danice Pavlović-Barili.

Mogu toga da se setim, kao i odlaska u bolnicu

[*"Opšta bolnica*

Dr Voja Dulić

Br. 8292 ORL odeljenje

23. IX 1965. godine

Požarevac

OTPUSNA LISTA

Prezime Lukić ime oca Mihailo

ime Miroslav rođen 1950 ,
iz Mišljenovca , ulica i broj -
lečen u ovoj bolnici od 1. - 23. IX 1965. god."]

(Promenili su mi lični opis. Ne i Dušu. Monumentalnu jednostavnost duše, duhovne preterane, apsurdne). Mogu da se setim, posle toliko godina, višnjika, ili stabla bresaka (iza Bolnice), sa kojih povetarac otkida lišće, uskrsavaju kao već sasvim seda kosa Danice Pavlović - Barili, koju sam video kao učenik osnovne škole, kada su nas vodili u Galeriju. Stigao sam u gimnaziju nedovoljno oporavljen sa nekoliko nedelja zakašnjenja i maskom na licu, sa nepravdom sudbine, i konkretnim znanjem o ružnom i lepom.

Danica Pavlović-Barili je, u isto vreme, u Parmi, susrela Večnost.

Naši zetovi, stranci, videli su Srbiju očima zaljubljenih muževa. (Službeni ulaz srpskog kralja u Skoplje, 3. novembra 1912: "Juče u 15 sati kraljevski voz u kojem je putovao kralj Petar prema staroj prestonici Srbije, stigao je na stanicu Skoplje, sledeći liniju Vranje-Ristovac-Kumanovo-Skopje... Može se reći da je na stanicu došao ceo grad da pozdravi svog vladara. Nebo je bilo oblačno, ali baš u trenutku dolaska kraljevskog voza oblaci se razgrnuše i prekrasno jesenje sunce osvetli grad, sela i okolne planine..."

La Tribuna, 5. 11. 1912.) Istorija stvarana na planinama poprskanim dijamantima koji blešte, zatvorena je, za potomke, kao arnautski dućani u njihovim četvrtima.

"Srbi su odigrali utakmicu života i smrti, protiv (...) Islama i slavno su ga pobedili... primorali su na bečevkovnu tursku umišljenost i podrugljivi čopor bankara koji sede na njihovim zlatnim vrećama, sada Srbi žele da žive punim životom, žele da se pojave na moru, da udišu slobodu koju su stekli krvlju njihovi srodnici..."

Nepotkupljivi svedok je video groblje hrabrih prikrivenih memorija: "Hiljade godina kulture i humanosti deli nas od Srba koji su ostali isti kakvi su

bili u vreme Mletačke republike. Zakleti neprijatelji
Turaka, nepokolebljivi bedem protiv njih, spasili su
hrišćanstvo na kopnu, dok ga je Venecija spasila na
moru..."

Mogu da se setim slave i veličine,
i razdoblja koje je **Domaći pauk**
isisao, i umotao u rojte guste paučine
kao gomilu muva...

DUGE NJIVE

1

Duge su njive, nasleđene ili stvorene.

Duže od zlatne niti (detinjstva).

Ali već dugo, predugo zaparložene.

Mravinjaka je sve više
i oni su postali čuvari Dugih njiva.

Sve rede vrane, jata poljskih vrabaca,
oblaci i magla.
To imanje čeka nekog drugog gazdu.

On će doći. Zaoraće dublje.

I Duge njive će uzvratiti
obilnijim plodovima no ikad.

***Duge njive, u živopisnim potesima
Večnosti i Svetog Duha.***

Ratar ne napušta svoje njive
do poslednjeg daha. On ore, u vreme oranja.

On seje, u vreme sejanja.

On kopa, u vreme kopanja.

On žanje, u vreme žetve.

A barabe sve rade naopako
i u pogrešno vreme.

Oni žanju greh i pustoš.

Duge njive su zinule;
zemlja podrhtava od pustinjske žege.

Duge njive su se uželele semena
i pljuska.

Svoj na svome, na Dugim njivama,
u dubravama, ili na granici atara,
okani se praznih reči,
praznih ljudi, gatanja gatarata...

(24. avgust 1996. Beograd. Oko 20:20 č.)

2

Duge njive, na raskršću puteva,
horizont: bregovi, i iza njih bregovi,
i iza njih drugi stepenasto rastu prema
nebu drhtavim salvama jare.

Mogu zamisliti : izostanak iz škole,
oca kako pluži, masne crne brazde,
presečene gliste i izorana
rasturena gnezdašca poljskih miševa,
majku kako seje seme kukuruza, pasulja,
bundeva, suncokreta, sijerka i petom
zapretava. Krave u jarmu kako teško dišu
i balavu paučinu koja se cedi iz njihovih
nozdrva i svetli na suncu, ali: to nije ono.

3

*To su , ipak, bili volovi, rujavi, krvavooki i belele
su se međe (procvetala trnjina!) .*

U šumarku, na kraju Dugih njiva,
usred trave sive kao krzno divljih zečeva -
izvor: usta starca drevnog obrasla gustom
bradom. Isprane plave oči.

Ne kao procvetale ljubičice -
nebeski cic. Košutlovac .(*Kostin Breg.*)

Kosa ravan - stepenište, niz koje smo
silazili u jedru divljinu planine,
ili se peli na vidikovac
sa koga je pogled mogao da krene
na sve četiri strane sveta...

4

Oko Dugih njiva *Otac je zaorao*
beskrajnu brazdu, iz koje niče samonikla loza.

To je bilo oranje. Jezikom.
Raonicima svetlosti.

Duboko oranje žive prošlosti. Sramote.

Čežnje. Brazda je zaoravala prethodnu.
Stoletni usamljeni hrast.

Salaše. *Terizanske kuće.*

Orahe. Trule crne patrljke stabala suncokreta.

Prečice prema nebu.

To je bilo oranje osmeha predsednika,
generalala i generalnog sekretara,
četvrtog i petog stupca naslovne strane.

To je bilo oranje najdubljeg ćutanja
i najmračnijeg raspoloženja.

Zaoravanje najdubljih uspomena,
napisanog i nenapisanog,
i groznih pomisli,
što kao pena plove odmah nakon
buđenja na mutnim talasima snova
i povodnja...

(30. juli 1995. - 15. januar 1996. Beograd)

5

To je bilo nekakvo Trojstvo:
Otac, Majka i Sin,
Njiva, Plug i Seme.

Duh je - treptao daleko,
kao ravnica u daljini,
ili lanac bregova na severu.

Duh se rađao iza bregova,
iza vidokruga, gde izlazi Sunce.

Duh je dozivao i dozvao -
brata. I neko drugo vreme.

Drugačije prilike.

OTPAD

1

Bordel, ruševine, otpad i nagoni su komplemen-
tarni. Neizrecivo je sve ono što leži na velikom
otpadu. Našao sam usred đubrišta ispod pokrivača i
perike što su vonjale: biser neprocenjive vrednosti i
školjku iz koje je izvađen, i mračnu dubinu tropskog
mora, i glas nezajažljive morske sirene : "Neko me je
danas poželeo, ostao je samo zbog mene u ovom
gradu..."

Sveže voće i povrće na zelenoj pijaci
nabreklo kao polni organi.

Sablazni ima u izobilju.
I ono što je noću najstariji zanat
na svetu rezbario iza koprena.

Ali ja sam ih ostavio iza sebe.

I sve što sam poneo sa sobom beše
neprocenjiv biser, školjka iz koje je izvađen,
dubina tropskog mora, čudovišna bića,
naslućivanja i nemani,
srušeni stubovi i tvrđave istine,
i jedan članak o Borhesu i njegovoj udovici,
i uverenje da mogu, mogu pomeriti
nešto iz mora zaborava...

2

Otac je imao četrdeset
kada sam pošao u prvi razred gimnazije.

Prevalio je pedesetu kada sam okončao studije,
i činio mi se tako mlad.

Poživi li još dvadeset, daj Bože,
doživeće najdublju starost u familiji.

Još uvek ima snage da osporava,
da protivureči.

Sudbina se ne može izmeniti.

Ni godišnja doba zaustaviti.

Turobna jesen je najpribližnija
opisu starenja. Svaka kuća ima ostavu,
svoj depozit drangulija.

TRGOVCI SVETLOŠĆU

Jovanu Pejčiću

Kada su Nikolu Teslu, krajem prošlog veka u Americi pitali kome narodu pripada, on je rekao Srbima. I kada su ga zatim pitali ko su Srbi, on im je odgovorio da je to jedan mali narod koji trguje svetlošću. Početkom XX veka čekaju ga velike nevolje i iskušenja, a krajem istog veka skoro istrebljenje...

Toga se prisetio jedan od trgovaca svetlošću, 13. juna 1997. godine u Odeljenju Periodike Biblioteke grada Beograda.

I onda je ispričao istinitu priču o osamdesetogodišnjoj ogluveloj i poluparalizovanoj babi, smeštenoj u provincijskoj bolnici, koja je poručila svome sinu: - Vodi me odavde kući da umrem!

Odveo ju je sin kući, i dogodilo se čudo: počela joj se vraćati snaga, sluh. Otkočila joj se desna strana tela. Živela je još tri godine...

Kasnije, na selu, kad se vratila iz bolnice, i kada je unuk sa njom razgovarao i pokušavao da sazna, gde je bila onda, dok je bila u komi, ona je mogla samo da se seti svetlosti, neke svetlosti...

***

....Svuda postoje paralele, radovao sam se
pronalazeći ih, prepoznavajući.

Bogočovek je mera svih bića i stvari.

Svaka majka rađa Božjeg sina, i nijedna
nije kriva što većina završi kao idiot.

Što više prikrivamo Boga u sebi,
sve više šurujemo sa rasipanjem energije.

Na drvetu, koje sam ja , na granama
već se zlate čudesne jabuke.

I bele se na mesečini paunice.

Moje se stablo neće osušiti
i kad me više ovde ne bude bilo,
i tajna o tome je u mome korenju,
kojim je moja ličnost tajanstveno povezana
sa svim vidljivim i nevidljivim svetovima.

Moj život u svim bezbrojnim nijansama
svojim, neprekidno je prelivanje
prirodnog u natprirodno
i natprirodnog u prirodno,
nebeskog u zemaljsko
i zemaljskog u nebesko.

Koliko je potrebno nebeskog i prirodnog
zrnu pšenice da proklija, koliko za raščenje
i sazrevanje čoveka i roda ljudskog!...

3

Planovi, planovi, planovi!
Ugrađeni su, kao pesak ili kreč,
kao goruni ili jablanovi,
u Novu kuću, u Novi roman.

Sećam se one večeri
kad smo se vraćali : spuštene rampe,
varnica zahuktale lokomotive.

Muzike oprostaja, muzike setne.

Rže konj, bele sablasne grive
obasjan sjajem anđela sa lampom.

Bride priviđenja, kao dlanovi
(život raspršen i bunovan,
nisu sputali pogrešni planovi).

Apsorbuje ih Novi roman...

(26. XII 1971. - 16. XI 1996.)

OPSENARSKI KUFER

1

Album dinastije Karađorđevića,
bleda kopija princa sa badnjakom,
Druge iz Homolja,
Partner filter, slika Rajske sveće,
vesti Radija Slobodna Evropa -
pomisao na diktatora Čaušeskua,
naprsla bela šolja (Ne uzmi ništa
tuđe!) MAGNUM CRIMEN.

Niko ne odnosi smeće. A grudva snega,
ona grudva snega koja je bačena, kotrlja se
i niko je više ne može zaustaviti....

Znao sam da će biti bačena, pre nego
što je poletela...

2

(Nisam ni slutio da će to učiniti Baraba
i njegovi barabar!)

Grudva snega se kotrlja i uvećava.

Zatrpavajući prvo sela.

Zatim se valjala trgovima gradova.

Ispod lavine su se čuli krici.

I povremeno eksplozije.
Sve će ubrzo prekriti lavina neverovatna.

A naproleće -
kad počne otapanje, i poplava,
mutne vode će nositi obezglavljene,
slomljeno drveće, trule cokule, kosti.

I ko će se tad sećati,

one grudve o kojoj sam ja govorio
još početkom jeseni?

Niko tad nije shvatio moju metaforu!

3

*Razmilele su se zmije po Srbiji,
usred zime što je bilo ravno čudu,
sve je te zmije izlegla jedna jedina,
- Bela zmija (čuvarkuća).*

*Znao sam za te zmije
i nikada ni jednu ne ubih.*

*Oni koji nisu znali, ubili su
nekoliko, kuća i loza će im nestati.*

Zmije kruže ovom zemljom, kao bauk.

Čuo sam Zmijskog cara pre samo koji čas.

*"Povući ćemo se u svoje rupe
i ispod kućnih pragova,
kao da nas nikada i nije bilo,
tek - kada budemo bile sigurne
da je Kuća sigurna
i zaštićena za budući vek!"*

(Nedelja, 19. januar 1997.)

UČITELJI PECANJA

"Sećate li se vi mene?"

Na kraju jedne književne večeri
u foajeu Sportskog centra u Požarevcu,
uneo mi se u lice jedan građanin
i tiho me ispitivao.

Bilo je oko 23 sata i nešto i već su
gasili svetla. Barem jedno tridesetak sekundi posma-
trao sam njegovo krupno lice, jak nos, ogrubeo god-
inama. I nisam mogao da se setim.

Bio je to *moj učitelj pecanja* -
sin mojih prvih učitelja.

"Kad smo se poslednji put videli?"

Da, onda, davno... Moj zaborav je
ogroman trap. U beogradskom stanu,
sećajući se moga učitelja pecanja,
vidim poneka od onih mesta na kojima smo pecali,
i ne samo to, već i vlažnu zemlju posle kiše, vrbe -
vidim sve pogledom šestogodišnjaka.

I priviđa mi se još jedan od mojih učitelja pecanja na
zlatnom Peku, stariji sa velikim slamnatim som-
brerom, kako gazi sredinom reke, oprezno kao
čaplja...

(Sreda, 4. decembar 1996. Beograd)

MESEČINA

Večnoj uspomeni na Zorana Đindića

1

Magla se spuštala na napuštene salaše
i bačije, na Uspavanu zemlju, trgove,
dolazila je uz Francusku ulicu kao Dunav,
govorilo se i zviždalo i aplaudiralo:
Najstarije porodice
odazvale su se iz magle koja je nadolazila.

Mnogi ljudi, nosili su u duši
mrak i maglu i mnogo nepravde, oni su
sanjali o pravdi i slobodi, klikitali pravdi i slobodi.

(Nikog od poznatih, osim nekoliko lica koje sam
nekada susretao u redakcijama književnih listova i
časopisa, koje je preplavio mrak. Strah je zavezao
mnoge mrtvim čvorovima.)

Govornik koji se poziva na Klauzevica, imao je
bolji primer: Etjena de la Boesia, jer je on bio bliži
istini i prirodi našeg glavnog fatuma, *dobrovoljnog*
ropstva. Učenici, deca, treba da pljunu u lice svojim
učiteljima i nastavnicima, koji im silom otimaju
pištaljke, ili im vezuju crvene marame preko usta.
Čuo sam direktora škole koji izdaje naređenje da se
svaki učenik opomene da ne zviždi u prostorijama
škole.

I video sam profesora francuskog u
nedoličnom činu. Mnogo je više licemerja, strave i
sebičnosti. Sad je vreme da se vidi ko je ko, sad
plaču ili se raduju, ili govore na sav glas da se trgovi-
ore oni koji se ne boje magle koja nadolazi da sakri-
je šumu pendreka u nadolazećem testu noći ...

(Četvrtak, 23. januar 1997. Oko 19 č.)

Jeste ogromna pomračina i ta mlada profesorka, engleskog što neke nazva govnama beše, dakako u pravu.

Čuli su je učenici, čuli studenti, čuo Orfej što opčinjava životinje i drveće, palice za bejzbol, Grupuleks i lutke.

Ali, nije ih teško protumačiti.

Paćepa je demaskirao Helenu Čaušesku, koja je volela listanje dosijea svog establišmenta, naslađujući se naročito preslušavanjem kasete prislušivanih ljubavnika - boksovima pakla ...

Studenti su podneli krivičnu prijavu protiv predsednika vlade i ministra unutrašnjih poslova... Akcija studenata KORDONOM NA KORDON još traje.

Pretučena su dva čoveka. Jedan policajac je dobio nešto u glavu. Policija se povukla pre pet minuta.

Javljaju reporteri u živom programu Radija 202. Na VMA preminuo profesor Nikola Koljević, koji je sebi pucao u glavu u svom paljanskom kabinetu.

Na ulicama Beograda je noćas više građana nego mraka.

Poslednja odbrana linije Sile nije pobeđena, ma šta mislili oni koji to najviše žele...

Čitam Paćepu. Trebalo je da tu knjigu pročitam mnogo ranije. Tada bih znao čega da se bojim.

Sve su laži pale. I sve će maske biti strgnute. Paćepa me otrežnjuje. I mrak. I onaj što dahće na drugom kraju telefonske linije, dahće ko zver, nevredljiv i zaštićen u svom mračnom skloništu...

(Subota, 25. januar 1997. Oko 22: 15 č.)

*A ko će demaskirati sve ovo i sve ove
što su ogrezli u najdubljoj pomračini?*

Mesečina. Mesečina protiv kordona.

To je ona mesečina iza leđa breza.

*Ona što obasjava
slepe ulice duše. Ali, sve je manje
tih čorsokaka i priviđenja u plavom.*

*Mesečina sija
kao novi dan ispred povorki, na licima
onih koji igraju i pevaju,
ispred te visoke kule u Makedonskoj.*

*Mesečina sija, i lije se sjaj
kao neobični ritam ciganskog pleh - orkestra,
budeći mnoge uspavane.*

Ova mesečina je roba trgovaca svetlošću i oni je daruju jer treba dati poslednju odbranu ovog grada.

Od nje drhte svi, i policajci u civilu.

To je uvod u onu prolećnu mesečinu kada cvetaju šljive i trešnje. Ona pomaže da nas bolje vide prijatelji, rodonačelnik trgovine svetlošću i osnivač ovog grada.

Ona obasjava trgove srpskih gradova - Niša, Novog Sada, Sombora, Leskovca, Užica, Vranja, Čačka, Šapca, Kraljeva, Smederevske Palanke, Velikog Gradišta, Pirota, Majdanpeka, Bora, i sela Rabrova, sloboda je rastvorena, u ovoj mesečini, kao so u moru...

(Nedelja, 26 . januar 1997. Oko 21 č.)

AKADEMIJA ALHEMIJE

To je bio jedan od onih visokih šubarastih brežuljaka usred doline okružene planinama, brežuljak sa čije je jedne strane tekla rečica (nalik na piramidu, izdaleka), sa kamenitim vrhom, stvoren za malu tvrđavu - nikad ga stvarno nisam video, ni na slikama renesansnih majstora: isplovio je iz neke duboke čežnje, kao brod iz magle i izložio se unutrašnjem oku, gleda, kao hipnotisan, pogledom zmije: zelen, obrastao divljim rastinjem, čije lišće treperi na jari, kao talasići malog jezera u podnožju...

Frančesko Petrarka je možda video sličan brežuljak pitajući se: Kad i kako stigoh tu?

1

Čardak ni na nebu ni na zemlji mogao bih sagrađiti na tom neobičnom brežuljku. Naslikala ga je (donekle) Milena Pavlović Barili, ali oni talasi u podnožju nisu talasi Panonskog mora i melanholije, već Četvrte rajske reke.

Divljina gorskih šuma, krečnjak i arhitektura vode, milenijuma i vrhova planinskih, vidika od kojih svaka misao zarudi - sve je to Duh Sveti, ili Ljubav, ostavljao da mi nađemo, da vratimo na prvobitno mesto, nadržavajući ono do čega smo došli i ono od čega smo daleko, sada, baš sada.

Frančesko Petrarka pitao se tužan da li s one strane možda u daljine neko uzdah šalje. - *Da, šalje - mo ga mi pod nebom vedrine i kraj potočića plaha koji se uliva u jedno malo jezero u podnožju onog neobičnog brežuljka...*

3

Varošice u koje stiže samo nekoliko režimskih listova; prazni peroni stanica; rovašene zgrade predratne železnice.

Sverceri. Dućani u koje retko ko zalazi između
novih i rogozatih višespratnica. Duh lokalnih
ujdurmi i čame. Slepo crevo države i sveta, sa kim
čovjek i o čemu tu da razgovara?

Kao hleb koji je obavila buđ i plesan, bajate
varošice, sve nalik jedna na drugu. Uprkos prekras-
nim darovima izdašne prirode, vazduha, bogatog
kolorita okoline, širi se nešto strašno, kao epidemija
svinjske kuge, svilica usred deteline.

Sve su se, godinama gomilane,
iluzije raspršile,
tu gde su utopija i laž
glavne poslove svršile.

Pusta školska dvorišta, puste avlije,
to je jedna od slika *Eks Jugoslavije*.

Od brzih pruga: lokomotiva i dva vagona,
to je narodu ostalo od sećanja, i faraona.

Umrlica na svakom ćošku ima umesto novina.

Zar tu Muzej Nemogućeg Ratara zidati?
Ovde ni sledeći vek neće moći
sa atavizmima i ksenofobijom pokidati
sve niti. Ovde je sve zapleteno u kućine
nerazmrsive.

Ovde se uglavnom čvršćim valutama dive.

Dolazak cirkusa je najvažnija vest.

Ovde, bogme, i od ono malo dobrine, pameti,
slaba vajda: caruje pornografija, kič, primitivizam.

Palanka je konačno na svome,
na onome što je kroz vreme bila,
gluva baba, baba Roga!

(Četvrtak, 3. jul 1997. Po povratku iz Kučeva)

5

Miroč, ili Petrovac na Mlavi,
Veliko Gradište, Golubac,
tu negde na skeletu velikog soma
ili morune, gde jata lasta sleću
na grane iznad vode, odjekuje muzika
i žubor matice koja masne mrlje sveta
usisava kao ribe na površini trunje.

Tu negde, gde se večerava spram mesečine,
ili fenjera, i munja,
šetaju po pljuskovoj posle sparine
koja je potrajala vekovima
šetači čija pamet ima oblik levka
i piju pljuskove i bleskove u hod.

I kako koji zastane, tako se i okameni.

Iz njihovih udova, kojim u mladosti
običan svet stvara potomstvo,
počne da kulja bistra pitka voda,
koja ima moć čudotvornu :
da bez prestanka brizga i natapa
mumije i kosti, nabrekle
vulve devica.

Okamenjene statue su Duhovi.

Iz Duhova može izvirati samo Sveti Duh.

Bezgrešno začecje je bilo, i biće!

Ma šta o tome neverujući
mislili i govorili!

10

Laveži napreduju, i flora napreduje;
višnje i dudovi mirišu,
senokosi i cvetovi lipa.

Reka je bistra, ali na dlačicama na ruci
taloži se otpad naselja uzvodno.

Zmija probuđena ljudskim glasovima
i džez muzikom, skliznu preko senokosa u žbunje.

Sume su nalik na kvočke.

Putnici - na obarena jaja.

Nema ljudi.

Nema onih ljudi koje smo zapamtili.

Možda i postoje,
ali su se povukli u hlad,
kao psi ispod koševa...

11

To je slika istinskog mračnog Lavirinta
sa ljubavnim gnezdrom, u središtu,
gde crna učiteljica nabrekle vulve, mami minotaura.

To je orgija u koju se uključuju svi koji bi
da preotmu sumoran prostor,
sobicu na kraju stepeništa
nalik na zatvorsku ćeliju.

Vetru je dodeljena uloga lepeza
ogromnih, nevidljivih.

Nije teško odrešiti snove
bratovljeve, očeve, majčine.

*Mrtvi navraćaju u naš dom noću i
ponekada su neizbežni.*

To je ljubav kojoj je u mračnoj praznini dosadno,
pa kucka o čaše, o ekran televizora, o prozorsko
okno.

Može li to čuti i osetiti onaj

ko u sebi ne nosi besmrtnu dušu?

Lepeze ogromne kao napeta jedra
stvaraju vrtloge vrelog vazduha,
koji lomata vrhove jela.

Lepeze lepršaju i stvaraju vrtloge.

Vrtlog ima oblik levka,
levkom duh silazi
u lavirint i snove...

12

*Jedan krug se zatvara,
jedan krug se otvara.*

(Mrtva vrana pokraj puta, u prašini.)

Iluzija je neophodna i blagotvorna.

Kao bistra, brza voda, u kojoj se vidi
svaki kamen, i ribice. I belouška,
što vijugajući mili prema drugoj obali
i šiblju.

Ta voda providna, tekuća, i svaki taj
kamen u vodi presvučen zelenom skramom,
put su kojim putuje letnja svetlost,
tu je rođena Večnost, tu odnjihana -
svaka iluzija je tu suvišna i otrovna...

13

*Drugi krug se zatvara,
treći krug se otvara.*

Treća vrata otvara,
dim duvanski bledoplav
(kao izbleдела boja vrata),
leti prema vrtu edenskom.

U sobi nikog nema:
soba je propušila!

*Stvari su progovorile:
zelena mastionica,
kamen u obliku stopala,
panj - pečurka,
tronožac,
katranica,
darak,
kraljica peći,
žban,
drveni zasturg,
čamov stari sto,
gitara sa dve žice,
balalajka sa tri,
flaše sa mlevenim paradajsom,
prazne tegle...*

Čudo se dogodilo: soba je propušila,
stvari su progovorile!

Pasulj u džakovima od hartije,
gajtani,
kaiševi,
seme bundeva u mrežastim vrećama...

Soba sluša tu raspravu stvari
i puši nevidljivu cigaretu...

14

**BOŽE, učini nemoguće
i proslavi ime svoje!**

*Kuća čeka u žbunju divljih ruža svoga Domaćina.
Svako selo, zaselak, selište, varoš i gradovi. Čeka u
žbunju, u korovu, usred mrtvih kopriva, sunčajući
se na slapovima hmelja.*

*Leto sa pljuskovima obuklo je u krasotu
doline i ravni, padine bregova, strme strane i useke
šumskih potoka, napuštene salaše niz Dunav od
Novog Sada do Karlovaca, od Beograda, Grocke,*

Smedereva do Velikog Gradišta, Golubca, Kladova
Bog je darivao neprocenjivu divotu. Pitku vodu sa
Miroča, opojno vino krajinsko, ledene izvore iz
stena đerdapskih, čobane koji sviraju svojim stadi-
ma i ćuvicima. Čeka svaka kuća kao ozebli gušter
sunce koje se rađa. Svetlost koja će obasjati ovaj
mrak i otpad, ove što igraju na otpadu već deceni-
jama pod pokladnim maskama.

Putevi su zarasli travom, šume su progutale groblja
i bezbrojne pragove salaša. Kuća čeka da kresne
ognjilo o kremen, varnicu i vatru koja će zapaliti
ogromni otpad, seoski, gradski, svačiji i ničiji. Jer
Kuća i sve okolo nje je pretvoreno u najveći otpad
na kome buja tatula i štirak, burjan, zova, leska,
mahovina... Mnogo je neokresanih drveta, razgra-
natih. Mnogo je crepova sklonih padu... Ko bude
zapalio taj krš i otpad, uživaće kao onaj ludak
Neron u požaru Rima...

Ne, plakaće zbog veličanstvenog požara.

Kuća već gori!
I sve što je u kući, osim Žezla i Krune,
jer su od gvožđa.

Bože, učini nemoguće i proslavi ime svoje, nek liju
pljuskovi svetlosti, hiljadugodišnji pljuskovi!

I Bog posla pljuskove,
i ukazaše se brežuljci pepela, pepela,
i Žezlo i Kruna, prekaljeni.
Evo, dolazi Domaćin, samo što nije stigao
da sagorelu Kuću i okućnicu nađubrenu
pepelom zasadi lozom, koja je oduvek
rađala sočne grozdove i vino
koje produžava, ako se pije umereno, vek.

Srbija se rađa iz svoga pepela,
podmladenija i lepša, kao tica feniks.

(Utorak, 1. juli 1997. Oko četiri popodne)

PROROČKI KALENDAR

Mesec povratka bogova

...Od 1. do 20. avgusta
bio je period vatre
mesec opadanja voća

Gospodar tirkiza
Stari bog
igrao se starim strahom:
da se Sunce neće ponovo roditi.

Proždirao je narod
proždirao je mene
moje sinove

Nisam znao šta da radim
kako da izbegnem najgore

Drugi su znali
Mnogi drugi

- Pušiš, mnogo pušiš!
opominjao me je prijatelj.

- Koja ti je to cigareta po redu?!
vikala je prijateljica.

Nisu videli moj užas

Ništa nisu videli
osim straha od povratka Majci Zemlji
Ja više nisam bio ono što jesam
već cvet meseca sagorevanja

Ni moj mlađi sin više nije bio dete
već cvet meseca vatre

Žrtve smo Sunčeve, Sine,
zalogaj vatre -
periodičnog ponovnog stvaranja.

*

Svezali su nam noge i ruke
i dželat je neočekivano zario nož
u tvoje i moje srce. Zatim nam je čupao srca
podizujući ih prema nebu
dok su najbliži skupljali krv u čaše.

Naša su srca kucala,
još uvek kucaju
i tako sprečavaju
da ne iščezne Sunce...

Grudi su nam prazne
kao i ruke,
i u svemu vidimo neki znak,
neko predskazanje...

-
*Od 21. avgusta do 9. septembra
zbile su se sve slutnje, predskazanja*

Majci Zemlji je bila potrebna
ljudska hrana, patnja, suze i krv.

Natapali smo je krvlju i krikovima
iz koje će dogodine nići plodovi -
za one koji prežive.

- Kakav si ti čovek?
Zar ti je žao srca?

Zar ti je žao sina?
Zašto stalno pušiš?

Pridikuje mi jedan od idiota
koji nije predodređen za žrtvu,
podgojen. Koji će preživeti.

Gospodin riđi

Gospodar tirkiza

Stari bog

- Mnogo, mnogo pušiš!
Da ti kupim kivan kukuruz,
čokoladu? možda pivo?

Kaže *Gospodar tirkiza*
Gospodin krvnik
pre no što odrubi glavu
prvo meni, pa mom sinu.

Priča mi dok krvarim
da je Amerika "pičkin dim"
da su rituali žrtvovanja
podjednako surovi
i u Bukureštu i u Njujorku
u Aziji i Africi, Evropi...

*

Čekamo povratak dana, Sunca, kiše, ptica
odlažući onaj poslednji među povratcima -
povratak Majci Zemlji

Njega se više pribojavamo nego što ga čekamo
pošto je neizbežan i konačan.

Bez srca, bez glava, Sine,
ukazujemo počast bogovima
krvavim brazgotinama

Naši prerezani vratovi su slepi
u našim očima se zastaklio jedan pejzaž

Naš duh i osećanja
usmerava naša žrtva
u fantastičnim pravcima

*

Drugima smo dali ono što smo želeli za sebe,
ljubav, osećajni upliv i spremnost na žrtvu

Niko od njih nije shvatio

- Mnogo pušiš, mnogo pušiš!
Vidiš da ti iz vrata krv lipti!
Ugušiće te dim!

Dok nestajamo u Zemlji od oblaka
dovikivao nam je jedan licemer.

Oblaci nam se lepe za vratove presečene
kao za vrh planine
i voda se sliva niz naša ramena
kao niz kosine planine.

Bogovi su se vratili;
oni su leteli dole
mi smo hrlili Gore,
odakle svaki čovek izgleda vrlo mali.

*Ovde ćemo da dižemo naš Hram kiše,
jer je naša žrtva i sudbina, Sine,
svezana sa kišom i nadmoći.*

Odlučujemo o Sudbinama
starajući se o oblacima bez broja i kišama.
Odeveni u orlovo perje,
pomazani zmijskom krvlju,
neshvatljivi, nejasni, ćutljivi,
nedovršeni, ne ulagujući se bogovima,
jer oni su sada ispod nas,
mi strpljivo i nežno stvaramo Hram kiše
univerzum sačinjen od država oblika,
kneževina perja, pokrajina trava,
čudesna i fantazije...

Ne tako davno pokušasmo da učinimo
velike stvari i ostvarimo velike ideje.

Bili smo nagojeni za veliku žrtvu
i nismo uspeli, jer...

Vi, što ste između bogova i nas,
što dolazite prema bogovima odozdo
da biste učinili velike stvari
i ostvarili velike ideje,
da bi ste uspeli, znajte:
*uspeva se samo u onoj meri
u kojoj budete držali na uzdama
svoj entuzijazam i svoju preveliku senzibilnost...*

(22. septembra 2001. godine. Subota, noću.
Labudovo brdo, Beograd)

BUĐENJE

(Stihovi iz sna...)

Sanjao sam stihove, davno, pre više od dvadeset godina objavljene u nekom časopisu : čitao sam ih radosno u snu. Budio sam se, odlagao buđenje, i kada sam se probudio bio sam toliko setan - što je sve to bilo daleko od jave. Imao sam razlog da se radujem, zbog onoga što sam pročitao u snu, i šteta je što nisam zapisao po sećanju barem neki od tih stihova. Čuo sam eksplozije negde daleko ; možda izvode bojna gađanja? Vežbajući odbranu od napada? Možda avioni NATO pakta gađaju ciljeve po Srbiji?... Soli, šećera i brašna, ulja i drva za ogrev i goriva za motornu testeru ima dovoljno. Eventualna ratna bežanija završila bi se za moju porodicu u planinama. Od svega se može pobeći osim od sudbine. Neka je Bog blagosloven, jer se nije razgnevio! Upravo sam se probudio iz sna, pre deset minuta. Prolazio sam glavnim seoskim trgom i video plodove banana na vrhu jedne trešnje! (?) Video sam i pečeno meso u podnožju jednog brega. I neke starice. (Sveštenice kulta smrti?) Ne bojim se više rata, jer i ako ga bude, on će samo ubrzati porođaj, koji se odužio. Ako budem bežao, bežaću zbog dece i pobeći ću pravo u mit. *Bajron je stigao u Homolje čudnim putevima - bio je komandant pobunjeničke hajdučke varoši. Branio je varoš do poslednjeg časa, dok nije zarobljen. Sproveden je posle na veliko stratište i streljan ; svi su ga zaboravili, osim familije i zemljaka. Svakog pravog pesnika na kraju isto čeka.*

Osećam kako zemlja podrhtava, imam instikt petlova. Ne razumem sasvim snove, sada kada bi trebalo. Upoznao sam rano strah od volova i od zmija i strah od katastrofa i ratova. **Legendarna materija stvaralaštva nadolazi kao povodanj.** Poskakuje kao grana rakite nad mutnom vodom. Upoznao sam strah, kao i gljive što rastu iz panjeva. Sivo lišće vrba u vrbaku, gnezdo grlice na grmu divlje ruže.

Vlagu bara koje su usahle. Dežurstvo zmija kraj panjeva, čutanje zemlje i hućanje planinske reke, što podstiče jezu kao pomeranje tla ispod detinjih nogu. Instikt ljudi koji su odrasli u prirodi i životinja je nepogrešiv! *Legendarna materija stvaralaštva uskladištena je u beskrajnim komorama zaborava.* Virovi i sprudovi, u Ključu, fenjeri anđela, panjevi kraj virova i nad virovima, izbeljeni kao kosti; ribe u virovima: male na površini i one krupne na dnu, pritajene, oprezne; peraja riba raznih veličina i boja, viđena u detinjstvu; crvenkaste žilice crvenkastih vrba. RIBE koje se praćakaju u plićaku, i ribe na suvom veličine kažiprsta, ribe na niski od obeljenog pruća. Onaj Ribar što je lovio crvenperke i zlatne ribice, i vodio me sa sobom kao dečaka ritovima, umro je pre deceniju i više. Prešao je u legendarnu materiju stvaralaštva. *Legendarna materija stvaralaštva nema epilog!* Pamćenje pase kao ovce sočnu travu do korena, pojedinosti koje zasijaju u mraku kao svici. Mahovina i lišaj sijaju kao prizori obasjani reflektorom u snu. Tako se objavljuje Celina, Bog. Kad dođe vreme da pesnik preživa slike, kao ovca, kojih se napasao sve gledajući preko sprudova titravih. Ko izgužvan čaršav, sinuo je log, cvetovi, seme... Mesečina, obasjavši pustinjski pesak, kamen - kamen na obali, ili na rečnom dnu, obao, uglaćan... Onaj u kamenolomu ima britke ivice, rez, kao britva. Plavac je mek. Onaj iz Dubodolja - kremen liči na pečurke na obali jednog spruda.

Jednog rečnog ostrva, prostranog. Kamen ima boju skakavaca. Gleda kamen očima, diše kamenom kožom. Kamen u mulju, uvaljan u blato kao ribe u brašno. I kamen na brzaku zelen, živ: kamen koji pasu čvrtasta usta skobalja. kamen, kojim je bio ozidan Kej. Kej koji je razgradila poplava. Sa sutonom razgovara nemuštim jezikom. Pri svetlosti uštapa činio se nemlji od svega na svetu. Kamenom sa sprudova popločana je Staza pravo prema nebu, spiralna. Kamen u mulju na dnu reke sadrži identitet čitavog jednog razdoblja.

Legendarna materija stvaralaštva ima svoj simbol - taj kamen koji nije uništila stihija i koji je nadživeo sudar elemenata. Kamen jača snagu sećanja, i traje duže od majstorija drvodelja. Od konzervi vojnika na logorovanju u voćnjacima kraj Lješničke Reke, od raskršća puteva, mostova i bunkera - punih vode i fuga žaba malenih crvenožutih. Najbolje stolice su panjevi starih goruna ili sedla bregova...Legendarna materija stvaralaštva nalik je na mozaike stvorene od kamenčića raznih boja i nijansi sa sprudova titravih. Šta je čovek, pa i onaj koji proživi sto godina? Sto godina proživi pola po danu, pola po noći. Danju je običan sluga i patnje njegovog života su takve kakve su. Noću on čvrsto spava, otupeo od umora i sanja da je kralj kraljevstva, da vlada ljudima koje poznaje i ne poznaje i da upravlja mnogim događajima, bezbrižno se gosti u svojoj palati i svaka želja mu je ispunjena. Noću on gospodari nad ljudima i stvarima : zar ima većeg zadovoljstva od toga? Snovi imaju neprolaznu moć - moć kamena. Stvaralaštvo crpe svoju legendarnu materiju iz snova, zaborava i nečeg gotovo nemogućeg. Iz lokaliteta neznanih, iz onih gde uspeva orah koštunac, liparija crna i bela, ili stabla bresaka okrečena, iz malih trouglova, poseda oivičenog živicom, trnjinom, kupinom, divljim trešnjama, iz jazova (duše), iz rečnih ostrva što imaju svoj dah, i nezaboravni miris, kao stucano lišće brestova čijom kašom pečate bačve pune komine...

(Subota, 10. oktobar 1998. Oko 20 č.)

MOST

Zaustavio sa auto
na obali
Izašla plavuša
Nikao beo most
ispod topola i vrba

Ko je poslao nepoznatu plavušu
Anđeli. Stara Evropa. Nova Evropa

Prešao preko reke
Zaustavio se kraj duda belog
punog sočnih belih grozdova
Čuo tvoj glas, Svetla Djevo
Čuo glasove na drugoj obali
Nije na prodaju!
Prodaje se!

Pelen. Kraljevo drvo.
Kolači od cvetova
Putevi školjki
u mulju rečnog plićaka
Žuto cveće, jemenlika, mleč
Pavit, bela rada, troskot
Srcolike ribice između crvenih
i žutih isprepletanih podvodnih
žila. Crn pod drumske krčme
Nizbrdica snežna. Kidisanje
majstora na kalfu. Udarac
u potiljak; krv. Višnjice
u ogledalu belih rada. Višnje...

Bubrezi su rezervoari
kristalnih slika i filteri
Prolazim preko Belog mosta
sa tovarima basnoslovnih slika
Bubrezi su planine

Kamenolom
Kamenjem iz mojih bubrega

sazidali su beli most
Da prelaze s one na ovu stranu
iz onog u ovaj svet
iz sna u javu opakog, lukavog mileta...

TAJNA :
Tamo gde se seku Mesečeva
linija i stablo Posvećenog drveta

Posvećeno Ivanu Lukiću

*Slika noći, mladog lišća šljiva,
i voćnjaka kroz čije se granje
vide zvezde, njihovo treptanje;
slika iza koje se budućnost skriva:*

*Ljubav neizmerna, blagost, zrenje,
vasiona, Duh, Vera i Nada, Svesmisao,
čednost i opora snaga gorja. Strpljenje;
Lepota, zbog koje čovek jeste i nije uzdisao;*

*Slika noći prolećne visine
somotaste : što navire ko zna
otkuda : iz kakve dubine?*

*Slika neizreciva, neopisiva do kraja.
Dar duhova bdenja kroz koju pozna
iskustva zrače i ona rana i bez kraja...*

U noći između 3. - 4. jula 2001. u Beogradu

JESEN. KRAJ DRUGOG MILENIJUMA

BABLJE LETO

*"Pisac uzalud traži da mu se dive zbog dela.
Glupaci se ponekad dive, ali to su glupaci. LJudi koji
imaju duha nose u sebi seme svih istina i svih mišljenja.
ništa im nije novo; oni se malo dive, oni odobravaju"*
La Brijer, KARAKTERI, Prosveta, Beograd,
1953, str. 65

VELIKA MAGAZA MIHAJLA LUKIĆA (1925)

(...) Lastavičja gnezda;
lukovi mavarski, beli; koš.
Oskoruša; krošnjje zvezda.
Leto. I Hijeronimus Boš,

u vrtu, između šimšira, zelenih.
Da ga pozovem iz sveta seni?
Da li bi se odazvao ikom,
flamingosima, lastama, meni?

(Opet to, malo drukčije)

Ispunjen je večnom tišinom vrta
rajskog Hijeronimus Boš,
i nem kao lukovi beli,
šupa, prazna gnezda lasta i koš.

U vratima pustoga doma stoji
neka prilika. (Šta je šta i ko je ko?)
Neprijatelji su postali prijatelji moji?

Sve je sudbina svukla : sad je car go!
Vrt za uživanje posta neki drugi vrt
- za mučenje? Možda će moći jedino smrt

da popravi sve naše zablude, greške?
Između jutra i večeri, rođenja i smrti,
rasprostrle su se, ko rojevi, ko omorine, teške
(po)misli. Vrzino kolo, ko ringšpil se vrti...

KOŠMAR
(Rekvijem za mrtve pesnike i
Floberove papagaje)

Ujak je uskočio u voz u ubrzanju!
Pozajmio sam mu novac (sitniš).
Pre toga, u nekom predvorju (hotela?),
izgubio se u gomilama, propao u gustiš

nepredvidljivog susreta...Neko me zgrabio
(dok sam gledao kako uskače u voz)
s leđa za vrat, ošajdario svojski.
Da li njegov pokojni otac - Broz?

Duša kroz sivilo sna luta vođena
grehom. Kao razbojnici našim kumom.
Silazili smo nizbrdo, kroz grmlje,
mrak. Tetovirani vekovnim fatumom.

Zasjale su, kao užarene oči vučije,
u pomrčini - urokljive zenice - varnice.
Bacio sam se, s krikom, kao jelen,
u ambis. U bezdan umetnosti, parnice

bez kraja, bez nade, večne nesanice.
Probudio sam se, drhteći kao prut.
Ne vole savremenici Istinu o sebi.
Podmetnut im je, odavno, pogrešan put. (...)

PREPEV

Budim se sve češće izgužvana lica.
Po ovoj zemlji ne pronese se glas o meni,
jer ona sporo prima Blagovesti - lenjivica.
Draži su joj demagozi, moderni, pesnici drveni.

Budim se sve češće izgužvaniji od čaršava.
Tiše i sporije od usamljenog drveta u urvini.
Ovo je moja zemlja, mada je sve više tuđa

i razrivena, kao moja duša, kao Varšava.
NJom upravljaju i upravljače - sinovi kurvini!
Ko ovde kraljevske insignije, pesnike ferma!?

Sve je isto, već predugo, od Horgoša do Dragaša,
od Deli Jovana do Romanije, od Gardoša do
Đerma!

Šenluče potomci Đerzelez Alije nagaravljeni;
teku potoci suza, raspadanja, šiklja dert i sperma...

JESEN. KRAJ DRUGOG MILENIJUMA

Kuda hita ta daleka plima
kroz tmasti mrak? Goni li je sudbina?
Bubrezi znaju sve tajne. Približava se u naletima
Vera i Nada, radost, lepota dubina

- virova plavih i zelenih horizonta, neba.
Krošnje topola pozlaćene;
bakarne krošnje, trešanja,

šire se kao repovi paunica
panoramom, kao tolike ljubavi neuzvrćene.
Grane su se poželele vešanja.

Reći Istinu svakom licemeru u brk!
Može hiljadugodišnji pljusak - talas
pamćenja, što u daljini prelazi u trk.
Somove u mraku lovi strpljivi alas...

*

Kako da prepoznam zavičaj, podneblje?
Lepota nema veze sa nagonima primitivaca.
U službi nečastivog našli su uhljeblje -
najgori, najpodmukliji, zatupljenih živaca.

Neće mi reći livade, kora stabala, koral
sprudova, beluci, osanuli večni Pek,
opustošene njive, bezuba usta, naborana lica

kraj kakvih panjeva i strvina provedoh vek,
šta je večna druga, nepoznata Srbija, ideal?
To znaju samo bakarne krošnje, zlatne, večernja
izmaglica.

Jeseni prelepa, postoji jedan košmarni svet
nad kojim vlada još užasnija, paklena sudbina.
Nesrećom je zadojen, ružan, još neopisan, proklet.
Obuven u olovo azijskih i ruskih čizmurina...

(5. novembar 2000. godine, u Mišljenovcu)

JAGLIČIĆU

Tu jesen, prijatelju dragi, prekrasnu, neopisivu
trebalo je da vidimo zajedno, Šekspir - naš savremenik,
ti i ja. Ali je Slučaj Komedijant, sudbine izabranik,
drugačije odredio. I brazgotinu neizbrisivu

jednog polustoleća, utisnutu na obrazima i dušama,
sad grakću jata vrana u suton slećući na Staro Groblje.
Zašto vrane, a ne ti; i zašto moram ja
ono što je suđeno tebi? - Uroni u pakleno razdoblje!

Onako kako je ono tvoje crne džigerice razdiralo.
Ne obaziri se na glupake što će pročitati tu knjigu,
koju je od tebe duh Šekspira odavno poručio;

neće je shvatiti; i osrednji duhovi misliće da je
potpuno razumeju. Uroni u svoja osećanja, u svaku brigu
svoju, u zaborav ogromni, što se na sve nas srućio...

*

*Poklopilo se da Sloboda, Dučić, bablje leto, stignu u
zavičaj konačno istovremeno. Silom sudbine, njenim hukom.
Sastruži sa pergamenta brljotine, tzv. nove slojeve.
Takva i takva knjiga postoji, napisana majstorskom rukom.*

*Takva knjiga steže vam srce od samog svog početka,
za sve vreme razvoja ostavlja jedva slobodu da dišete
i vremena da dođete sebi, do predaha, i to samo zato
da vas gurne u nove ponore. - Takvu knjigu da napišete,*

*Šekspirov duh čezne. Knjigu što vodi kroz suze, jecaje,
neizvesnost, nadu, strah, iznenađenje, grozu kraja, katastrofe.
Sastruži sladunjave reči, delimične istine, laži.*

*Napiši takvu knjigu, neobjašnjive zagonetne strofe.
Ozbiljan, realan, savestan stil - zlatna ribica je : upecaj je!
Kosi po Šumadiji, kao dedovi, korov, nepregledna polja raži!*

ZRENJE

Sve se sklopilo, posle mnogo vremena;
pukla je veza zeca i kamile
tamo gde je najtanje. Nisu me odmamile
od suštine sile janjičara, sejmena;

odvukla me je, možda, bujica karaktera
košmarnih? Susreo sam duha što se iz pakla
vratio : sasuo mi je pepeo u usta nagorelih aktera
psećih svadbi. NJegova me je rascepljenost dotakla.

Nisam video predugo ono što mi je ispred nosa!
Očaj me je mešao, dobro promešao, pretvorio u blato.
Zatrpavalo me je brašno milenijuma težinom peska.

Oduzimajući mi energiju, snagu, inje ponosa.
Hteo je da mi otme, ono što mi je Bogom dato,
nečastivi, junak našeg doba, sebičnost zverska!...

UHVATIVŠI ZA PERČIN PRIZOR LETNJE VETRUNE

Vitla neka jezna oluja,
prevrće svaki list vrbe,
pa zablista. Visine huje - tuja,
bor. Vitla sila, ko nered Srbe

sa Istoka na Zapad. Doliva na jed - sirće.
Gle, kako vrhove jablanova povija
sila nemerljiva. - Novo jutro ne sviće;
pritajilo se, ko prisojkinja zmija.

Prošao je svaki rok; i kasno popodne.
Nad bregovima sevne Voltin luk.
Oblak šljunka iznad susednog sela,

vitla vetruna čas pepeljava, čas bela.
Samo što ne poleti pljusak strela
prema Zapadu kroz zračni muk...

VRISAK. PRNCU ALEKSANDRU KARAĐORĐEVIĆU II

1

*Kad bih se lako odrekao onog što je višak
u meni, u sećanju, čini mi se, ugasio bi se
žar ispod pepela - trepnuo bi žižak
i utrnuo zasvagda! Oglasio bi se*

*suštinski mrak, koji se kroz mnoge duše širi.
Mrak se preoblači na crvenom horizontu.
Odelo veka je puno zakrpa. Noćni leptiri*

*doleću sa tavana, iz pećina, iz bunara.
Pokladne povorke žure, kao vojske prema frontu
ništavila. Ja hoću da sačuvam sve : ko ogrlicu od čilibara.*

*Hoću zaboravljeni miris : ruža, jorgovana.
Vraćam se Početku kao prvoj ljubavi.
Hoću sasvim, hoću sve da obuhvatim :
da pomirim vreme u srcu i ono u glavi...*

2

*Zar se Bog može nasamariti?
Toliko se nakupilo greha: lakom
duh je sve rasipao, pa i veru.*

*Bauk - nečiste sile kruži Srbijom, selom
i hrani se biserima i mrakom.
Koljući junca za kilo mesa, za večeru!*

*Bdim, bojim se. Noć dugo traje,
kao smrad od namnoženih puhova!
Pre će ovaj svet, verujem, ostariti
no što će Boga nasamariti lažiduh Zlih duhova!...*

*Doista, kao divlje guske noću,
gače upropašteno (iščezlo je toliko toga!).
Gače praznina u novi vek,
al odjek gakanja oživljuje Boga!*

Zamišljam eventualnog čitaoca,
ja, koji nikada ne videh sebe kao pisca.
Između nas je beskrajna provalija!
Ponor! Ponor! Piskarala, ne crnorisca.

*Novinari, proklete im duše, nisu
između čitalaca i pisca obredno brvno!
Između Dantea i mene, između pisca,
Princa i Kralja, postoji srodstvo duhovno, krvno.*

Slučaj Komedijant, ne slepi, nepoznati,
po nalogu Boga će da sačuva i otkrije -
moći će na svet da iznese, i pozlati -

ono što surova epoha preko novinara,
baraba i čifta guši, gura u zapećak, ili blati.
Istina je skuplja od šake dolara...

(1973 - 2001.)

**SUDBINA DRVEĆA NA VETRU,
ZRENJA,
PREOBRAŽENJA PESNIKA, PLODNIH**

Kamo sreće da drveće
na vetru na bregu, ne upozna
moć sile nemerljive
oblaka tmurnih, strelom

neočekivanom presečeno.
*Kamo sreće da Prelom
pripremi iskustva pozna:
i da sve rečeno, i nerečeno,*

*sva iskustva, divna i grozna,
usitnjena i smrvljena,
usprave se, u zreloom,
u čoveku Celom!*

Amalgam nevidljivih uticaja
tuđih, ali apsorbovanih, i rodnih,
oglašava se pod nebom bdenja
i nesаница plodnih,

*O, Ulico Golgotska bez broja,
stanujem u tebi, i kroz prozor vidim,
Goru i Golgotu, tri prijatelja moja,
raspeta. Isto, isto, čega se stidim!*

Susedi su trgovci, i mnogi drugi,
stalno dižu cenu ćor - sokaka.
*U Jerusalimu se, posle svega,
promenila samo : gustina mraka...*

(27. jul 2001)

POGOVOR OVOM IZBORU

1

Lukić je, primećeno je, **nelažni pesnik** (pored niza drugih, napisao je i izvrsne pesme, kao što su **FATALNI ORTODOKSNI USKRŠ 1999**, ili **PISMO IZ GROBA...**) koje čitaoca ispunjavaju neko ledenom jezom, ali i verom... Šta je za ovog pesnika početak lepog i novog? Uspostavljanje parlamentarne monarhije u Srbiji? Ne uprošćavajmo stvar. Citajmo kako je pesnik napisao: *Biljke ovde ne napaja i ne hrani voda i dubrište već mo Duh.* Jer ovaj pesnik nije ogrezao u dnevnoj ili tekućoj politici. Posle ovih podvučenih stihova slede ovi redovi: *Mnogi od ljudi koje sam poznao leže na groblju Potočić. Mišljenovac i zavičaj uopšte na groblju je, zavejan snegom.* To je potresan izveštaj o realnosti pesnikove zemlje. Pesnikov pogled luta grobljima, na kojima počinje kultura. **Lukić je, dakle, pesnik iskonske i visoke kulture.** **Ne zaboravimo: Lukić se nije priklonio ni jednoj od partija u Srbiji, a nije ni član tzv. Krunskog veća. Lukić je, pre svega, liturgijski pesnik. Iako se ima utisak, kada se čita njegova poezija, da je sva čvrsto vezana za sumornu stvarnost njegove zemlje i Balkana, ona je ipak neiscrpana energija, koja izvire iz Duha.** Lukić je prvi pesnik, koji je osetio duboko saosećanje za višedecenijsku nepravdu učinjenu jednoj od najuglednijih srpskih porodica i sinu poslednjeg jugoslovenskog Kralja Petra Drugog, *Njegovo Eksekenciji Princu Pretendentu Aleksandru Karađorđeviću Drugom*, izrazivši to u nekoliko pesama, koje nisu ni dvorske ni udvoričke. Dakle, početak lepog i novog za ovog pesnika je - *istina, lepota, pravda i vera. Simbol novodemokratske Srbije novog milenijuma je ovaj pesnik.* Mnogo je žrtava palo na tom putu ka demokratiji i slobodi i povratku Srbije u svet (pročitajte pažljivo pesmu **Mesečina** - u ovom izdanju, prvi put, pesma je s pijetetom posvećena pok. premijeru *Zoranu Đinđiću*)...

2

Miroslav Lukić (1950, Mišljenovac, Srbija), pesnik, prozni pisac, esejist, antologičar, izdavač i urednik, osnivač ZAVETINA (1983), autor je preko šesdesetak naslova knjiga pesama, romana, pripovedaka i priča, eseja, kritika, antologija. (Ne računajući elektronska izdanja pojedinih njegovih naslova.) Potpunija obaveštenja o ovom autoru

...mogu se naći na Web siteu ZAVETINA : WWW.ZAVETINE-83.COM.

Osnivač je i izdavač nekoliko književnih časopisa i zbornika: **ZAVETINE Plus ultra**, **Drvo života**, **UMETNOST MAHAGONIJA**, *Almanah za živu tradiciju*, *književnost i alhemiju*, **VELIKA MAGAZA**, **Treća Srbija...**

Oktoobra meseca 2002. godine objavljena su **Dela M. Lukića, Opus Umetnost mahagonija**, u 32 knjige.

Krajem 2003. objavljena su Sabrana dela M. Lukića: CD "Arhiv trgovaca svetlošću".

Pri kraju 2006. godine, pojavio se novi CD "Večiti čudesni korenovi" - *Sabrana dela Miroslava Lukića* u 22 toma.

Živi i radi u Beogradu, kao profesor književnosti, izdavač i pisac.

Četvrto izdanje **KRALJEVSKIH INSIGNIJA**, sadržalo je, pored ostalog i **Rezime** (na francuskom i engleskom), koji se ovde preštampano.

3

Ovde se preštampano i delovi iz teksta na kraju drugog bibliofilskog izdanja (**LIRIKA ŠAMANSKIH PESAMA I KOMENTARI**):

" (...) *Slučaj Komedijant je zaustavio da ova knjiga i ovi stihovi ne budu objavljeni 1999. godine; možda i dobri duhovi nebeski? Prečista Majka Božja? Ona oslobađa od nečistih duhova; Ona nas može oprati od svakog greha; isceliti nas od svake bolesti, milošću Sina Svoga i silom Duha Njegovog Svetoga. Većinu stihova u ovoj knjizi čine stihovi koje su u raznorazna vremena odbijali da objave. Nečisti duhovi : njima je prvima dato da osete istinskog pesnika i Sina Božjeg. Situacija je poznata i ponavljala se i nečisti duhovi prvi osete u svetu istinskog pesnika i Sina Božjeg, kao što i tama oseti svetlost. Ova knjiga je, u onoj drugoj, nepoznatoj i večnoj Srbiji, verujem, prva pobeda nad nečistim duhovima, od koji dolazi greh. Za njom će doći i druga i treća i četvrta pobeda - vaskrsiteljska umetnost...*

Setili ste se Vi, tih stihova, dragi prijatelji u rasejanju. Zašto? Zar zaista verujete da je ova moja knjiga dobila bitku s nečistim duhovima, savremenicima i precima, opkladu s vremenom, uprkos svemu: da li mi zato predlažete da je izvučem iz nepregledne šume moga poetskog opusa?

Ona je tamo možda bila sakrivena, kao stablo u šumi, na nivou ciklusa...Ili rasutih pesama po časopisima? Ona ima svoju traumatičnu predistoriju (koju sam ispričao na

drugim mestima), koja je deo opšte nacionalne traumatske povesti Balkana i Srba kroz čitav XX vek, od početka njegovog do kraja.

Ova knjiga ima posvetu, onu javnu, na početku, sasvim zasluženu. Onaj kome je posvećena jedan je od Srba, posmatrivačke i miševićevske Srbije, koji nije pobjegao od velikog zla domaćega u tuđinu: rvaio se sa njim, kao i toliko drugi njegovi vršnjaci.

KRALJEVSKE INSIGNIJE imaju i drugu, skrivenu, neobjavljenu, indirektnu posvetu svim zatočnicima književne neistine u savremenoj srpskoj književnosti. I ne samo u književnosti, jer ova knjiga, kao ni jedna druga pre nje, na uzbudljiv način, nadilazi književnost.

U čemu je stvar? Nije teško obrazložiti, ali brzo obrazloženje, ako bih ga potanko izneo, bilo poduže. Zablocki u pesmi TRIJUMF ZEMLJODELSTVA, u okviru 5. pesme Početak nauke, pušta da ragovaraju Vojnik i Konj. Konj, elem, konj Zablockog, zna istinu, sažeto je iznosi... Taj konj Zablockog pametniji je i bliži istini od mnogih prepametnih ljudi, vojnika, i njihovih pretpostavljenih, istorije i razi - istorije. Mi verujemo više tome konju nego njegovom sagovorniku, junaku epohe koja je za nama, ili će to biti. Životinje su progovorile o svojoj patnji, u stihovima Zablockog; zašto ljudi o svojoj čuće? Zar su još uvek toliki, kao ruski mužici, obučeni u čizmurine sudbine? ...”

4

“...KRALJEVSKE INSIGNIJE su dugo godina odležale u mojim fijkama; to nije knjiga poput PESME O LJUBAVI I SMRTI KORNETA KRISTOFA RILKEA; to je nešto drugo; verujem da je više od legende o starosti pesnikove plemenitosti i majstorstva. Iz ove knjige se vidi da postoji jedna Druga Srbija, koja je pridavljena, ali ne i sasvim ugušena; jedna Druga Srbija koju je sagoreo požar istorije balkanske i svetske, ali koja se rađa iz svoga pepela. Kao i Zemlja Nedodija i moj roman Liturgija, ova knjiga je prizivana iz najdubljih regiona slobode, koja je večna i neuništiva. (...) U zemlji u kojoj živim, postavljeni su još mnogi vidljivi i nevidljivi jazovi, barijere... Kao što su u celokupnom mom književnom opusu navučene ruske ČIZMURINE SUDBINE.

Mladi Ivo Andrić beše opsednut mnogim nemirima i bregovima - onim u daljini, okrunjenih snegom, što se pričešćuju suncem; jedino za njih se nalazila u njemu pesma. Ispunjavao ga je rumeni sjaj visina i mir, dok je upirao svoj pogled u daljinu, put neba i visine. Znao je - tamo, gde je stremio njegov pogled : cveta vatren ljljan i tišina.

Sa tih nevinih daljina i bregova dolazila su andrićevska veličanstvena jutra, budućnost, koju su Andrićevi unuci i praunuci pogazili, poništili... Sve rede putujem u severois- točnu Srbiju, u Zvižd i Homolje, ali kad odem, ne mogu i kao pedesetogodišnjak da odvojim pogled od bregova u daljini, jer je na njima čutanje smrti i života, toplo i plodno kao čutanje dvaju usta u poljupcu.

KRALJEVSKE INSIGNIJE imaju svoj zdenac neiscr- ni, izvor do kojeg se ponekad spusti Bog i do kojeg u nekom trenu dosegne čovek...Maćeha je zemlja, podsećam, i rodna gruda, i obe kao maćeha postupaju sa nama, braćo u rasejanju! Maćehinski i neprincevski kao na pastorčad gledaju na nas, kao na tuđince iz daljine; htela bi da nas učini robovima svojim; međutim, nama je drukčije pisano... Iako smo kao jabuka presečeni nožem na četiri četvrtine, mi ćemo se ipak sastaviti, satavićemo svoje četvr- tine, i već ih sastavljamo, i one će se prepoznati među sobom; već se prepoznaju... AMIN!

U Beogradu, 29. septembar 2000. - M. L.”

5

“...KRALJEVSKE INSIGNIJE - pita se S. Ig. Mitrović - kakva je to knjiga? Takve knjige su retke. Takvu knjigu nije napisao nijedan drugi srpski pesnik druge polovine XX veka. To je knjiga duboke ljubavi prema životu i Sveživotu, čoveku i Svečoveku, vremenu i Svevremenu, skoro - delo vere. Ova knjiga nije samo jedna od istorija jednog pesnikovog ludila, ona izražava totalno bunilo Balkana; čini nam se da ona poseduje sve moguće pejsaže pakla, da dolazi iz alhemije reči. Tek što se ideja o propadanju Druge Srbije nataložila krajem drugog milenijuma, zahvaljujući pre svega moćnicima i protagonistima one prokažene Srbije, ovaj pesnik se jednostavno, prirod- no, kao zec zaustavio u crvenoj detelini i među njenim lis- tovima i cvetovima kroz paučinu nesanice, mnogih bdenja izrekao svoju Molitvu Mesecu i Mesečini, Dugi, Budućnosti, Slobodi i čergarima demokratske Srbije...”

“...Lukić nije došao iz ponora socijalističke metafizike, već iz zlatnih i zaboravljenih ambisa starobalkanskoga nasleđa, Stare Evrope, nereda i mita, i okrilja najvitalnijih tokova evropske i svetske pesničke tradicije. Vrhovi Lukićevog pesništva pripadaju samim vrhovima srpske poezije, ali i vrhovima evropskog i svetskog pesništva na razmeđi milenijuma...”

Da tim rečima i završimo ovaj pogovor...

RESUME

ROYAL INSIGNIA

Selected poems by Miroslav LUKIC

(...)Miroslav Lukich, a poet, a novelist, an essayist, a literary critic, an anthologist, an editor of the Almanach for live tradition, literature and alchemy and testament, had different life and literary destiny of all other Serbian novelists of the second half of the XX century: from Ivo Andrich to Milorad Pavich. In a shelter for wunderkinds where he was shut when he was almost twenty, he met the whole world, experiences rare poet glory thanks to his first published poems. In a store house he learned well the tragic history of the Balkans and his own country Serbia and the world. In narrowness of one increadable quarantine, he cried out in the middle of nineties with the cries of the best poets of the Balkans. In one little Belgrade attic surrounded with the whole archives of the Southeast Europe, he created a great literary work - firstly poetic, essayistic revealing series of extraordinary novels, anthologies, book of creative criticism. So Lukich was a poet in his eighteen, nineteen, and he did not end up with controversial withdraw like Artir Rimbaud. (...) Balanced creative development Nature, Destinu or God gave to Lukich everything that is desirable. That kept him on surface, that kept him and has been keeping him ON THE WIND, ON THE HEIGHST, ON THE CLEARING. Lukich iz not only the poet of the two, three or five extraordinary poems (like Laza Kostich) or poet of only one, two, thre wonedrful books (like J. Duchich, M. Rakich, M. Crnjanski, Rastko Petrovich, Vinaver; Vasko Popa, Miodrag Pavlovich, S. Raichkovich, M. Bechkovich, Ljubomir Simovich...); he is the poet of the the deepest personal poems and verses in all Serbian poetry; and that defines, or will define his place in the thru hierarchy of contemporary Serbian poetry and in his history of Serbian poetry of XX century.

If it somehow seemed, that, on the Balkans and in Europe world, that the time of poetry has passed, we suggest to doubting Tomas to dive in great poetic opus of Miroslav Lukich whose verses numbered more than of 20.000 rhymes at the and of the last decade of XX century! The time of the original, persuasive, as much as ancient so as modern poetry has never passed, and never will! Lukich did not come from the ambus of socialistic metaphysics, but from golden long ago forgotten ambusses of old Balcanic heritage, Old Europe, disorder and muth, and underwing of the most vital streams of European and world poetic tradition. The peaks of Lukich's poetry belong to the peaks of Serbian poetry, but also to the peaks of European and world poetic art at the turn of two millenium.

When one gives a deep and long look at everything that has been created in poetic art in whole, that 's to say, conquered and granted to the eternity, every (sensible person) free spirit, can clearly and without any doubt realise that the whole art (poetry also !) from DARKNESS and NOTHINGNESS bit one little bite. (...) (...) his book is incorruptable report, persuasive, about unknown, other Serbia strengled disappeared in fires of history, the one which rises from ashes. And because this book is a feast where all the hearts open , at which the best wines is offered . He is the writer who belongs to the most rare race from the time immemorial, Dichter, as Borhes would say with the best meaning of the world. Through these poet a spirit of the climate which created him speaks, that 's to say the spirit of the best and the most typical in the part of the world . It seems as if prophecies and a voice of shaman speak through him . But to this poet Christ helped the most giving his sole nobility and freedom. This poetry anouncens and confirms alman and altime, it is for all man kind and altimes. This poet was not supported by the government publishers either from Tito's, or from Slobodan Miloshevich's time. For them, we know that , this poet does not exists! It is necessary that this be knowvn in the world. ... I believe Lukich's liteary glory will begin with this book, which is being published now at the time when there have been already published, his seven books from his voluminous opus THE ART OF MAHOGANY; these are extraordinary shamanistic, prophetic poems, and they represent the whole Lukich's poetry and the stronges marks of this poet : brilliance and the power of his intellect, sensibility, consiatnce, nobility, and thtruthfulness. A mother of perfection gave birth to these poems , a great loneliness, and they are turned to millions of soles desirious the real freedom and return of all things to their natural places. This poet will , from this moment , start to gain enormous , immense army of his invisible allies, readers, on the Balkans and also in the world.

Miroslav Lukich is not the poet sinked in politics; he is the poet who , beside other, announces the epoc which is destroyed. Maybe, considering everything else that has been created by a genius, the way another French poet desribed him a hundred uears before Lukich was born ...

2000. S. Ig. M. (Translation: *Olivera Stojanović - Maksimović*)

*

MIROSLAV LUKIC (1950), Mišljenovac. Founder, publisher and editor of ZAVETINE.

Miroslav Lukic was born June 30, 1950. In Mišljenovac near Počarevac. He graduated from the Faculty of Philology in Belgrade (Concentration in Yugoslav and General Literature). He

writes verse, tales, novels, essays, studies and plays. He has published books of poetry: Homolja Motives (1969), Never Never Land (1993), Flora de la Munche (1993, reprinted as the last edition of the novel UNCLE'S HOME, 1997). HOMOLJA MOTIVES notebook (1996) and the Goldmine (1996) (new, second, expanded version titled THE ARCHIVE IN THE PROCESS OF BEING FOUNDED, 1 – 2, Belgrade, 1998); The Fate of rab Miroslav (1998), Ivy Around the Gymnasium (1998), The Door of Zvizd (Zavetine, Belgrade, 1999), 'Rusalj', (Section Caesarea, Paris, 1999), Royal Insignia (Paris – Freiburg – Belgrade, 2000; second edition 2001). Wooden Mary's Broom, 1 (2002). The Carnival By the River. Poems from the novel Uncle's Home (2003). Play: Bird Trap (1998). Novels: Journal for Senkovich (1983); Liturgy (1997); Uncle's Home (1997); Emily Jones: FIERY FROGS (1998), Traders of Light (1998), The Moon's Wedding (1999), The House of Holy Wars (2000), Great Sorrow (2000). Books of essays: The Museum of the Impossible Farmer (1996; new, second, revised and expanded edition, Belgrade, 1998; third expanded edition 2000); Metaphysics in a White Suit (1998); In Continuo, 1 (1998); Spirits, 1 (1998), The Religion of Poetry (Zavetine, Belgrade, 1999). Studies: New and Old Europe and Aleksandar Lukic (1998); Register IV: THE UNSELFISH MUSEUM, The Feniks Anthology (1998)...

He is the founder and editor of the ZAVETINE Plus Ultra magazine, Drvo zivota (The Tree of Life), UMETNOST MAHAGONIJA (Mahogany Art), Treca Srbija (The Third Serbia) and the collection of works VELIKA MAGAZA (The Great Store) (Archive for live tradition, literature and alchemy).

Starting from 2003 ZAVETINE publish UMETNOST MAHAGONIJA - Works by Miroslav Lukic in around 30 volumes, written between 1968 and 2000, and until October 9, 2002, 32 books of Lukic's Opus UMETNOST MAHAGONIJA have been published.

*

Critics on Miroslav Lukic

"(...) Critics, above all – Serbian, have like an evil stepmother, hidden him under the bed. In their childhood, they had read and listened to the fairy tale about Cinderella, perhaps shed a few tears, and they know the end of the fairy tale and the lesson. Because in the Balkans many go through epic poetry, the myth. Many come from the myth and end in it. That the myth is to be found at the beginning of literature, as Borges had suggested, as well as at its end, is best demonstrated in the case of Miroslav Lukic. Lukic's opus is 'concealed' with the aid of the so-called three-headed power of official Serbian literary critique (...)

(...) The work he has created and creates is like a silver quivering

bank of silence, a bridge that with its white arches connects Lukic's literary multiplicity. But, also the old and the new, the ancient and the modern of this century, the Steel and the Golden century. That work rises above the disorder of small milieus, above the extremes, above the ruins of overdeveloped and sunken cultures, literary directions and endeavours, conceitedness, pseudo-hierarchies, experiments and luxuries of dead end streets of art, overgrown with shrub or half sunken into desert sand... (Excerpts from the book, IN THE WIND,, HIGH UP, IN THE OPEN, from one of the final chapters: Miroslav Lukic and Serbian Literature at the Close of the Twentieth Century).

(...) The greatly dedicated lightning bolt. – Lukic's book Uncle's Home is a special path to the flash of lightning, to the thunder... An offshoot of the Balkan pagan priests and shamans, sorcerers, fortune-tellers and clairvoyants who see truth before the appearance of truth. / Simple in that and painfully persistent... Painfully confident he pains time, the world and himself ... It is a comfort to read such a book. (...) Miodrag Mrkic, excerpt from the experiment THE PHANTOM METAPHYSICS OF NOVELS – (ESSAYS...)

LITURGY, which is almost twice the size of UNCLE'S HOME is composed differently: as a novel – liturgy. Into the foundation of the novel LITURGY original liturgy texts are woven (in cursive letters), which do not stifle the tale that should be told. (...) That is in many ways a good book and it is difficult to compare it with any other book in this year's novel production, and certainly with the novels published in the past decades... (POLITIKA, Saturday, January 3, 1998 – S. Ig. M).

MADE IN SECRECY. THE ENCHANTED WORLD. New novel by Miroslav Lukic TRGOVCI SVETLOSCU... - Lukic's story rests on the knowledge of Freud, Jung, Yi Jing, alchemy, knights and traders of light. The book is read as a continuous fairy tale. Lukic, it is said, is the authentic imaginative author of these parts, the Serbian match to Marquez, Borges, Castaneda and Coelho. His new novel THE TRADERS OF LIGHT is like a big fairy tale inspired by the legends and myths of the Balkans, Old Europe. Sorcery and spells, magic and rituals, paganism encountering Christianity – are the factors of Lukic's enchanted world.

BOOK OF THE ABSOLUTE... The House of Holy Wars is one of Lukic's shortest novels: about eighty pages!... With this book Lukic has proven that the meticulous and impoverishing fervour which consists of writing thick volumes, of developing on five hundred pages one thought that could be verbally flawlessly disclosed in a few minutes ... This work is, therefore, in the finest meaning of the term, an excellent commentary on a mysterious

theme – the soul's journey through the afterworld.

(...) Lukic's trilogy YOUTH WITHOUT OLD AGE AND LIFE WITHOUT DEATH has majestically permeated the territory of the uncertain in the inner world, which Jung terms the unconscious. ... To the treasury of world literature three Lukic's books have been added, written in the years of his most expansive creative development and full maturity, books of heroes, a woman and a man, who have gone their separate ways to be joined in eternity. Lukic has not written a book about deceitful and mischievous spirituality – masculine and feminine, on the contrary... precisely because from these books one can see how angels evolve and communicate, Lukic is a great world writer of immense simplicity and conviction. (Aleksandar Lukic)

(...) Somehow it would be natural and expected for such a novel to appear finally, in spacious Russia. Even so, VLACH FEAST was written by a southern Slav and a Serb. However, neither a Russian in the twentieth century nor a Serb, tattooed with Russian boots of destiny, has written, could not have written, such a book. This masterpiece has long been heating up in its maker, has journeyed for long in various trains, those taken by Rozanov, Berdiaev, and prior to them all Dostoyevsky.../ Miroslav Lukic wrote the Vlach Feast in a manner in which thoughtful poems are written. Such a great and significant novel could not have been written by someone who is not primarily a successful and true poet and essay writer. As a professor of comparative literature in terms of education and a longstanding librarian, Lukic has, among other things, entered into a radical discrepancy of the hocus-focus, communist epoch and displayed its gruesome reverse side.

(...) Before Lukic's Vlach Feast too many novels and narratives had been composed about the labyrinths of the Third Rome... yet, who will read those books, when the demons truly depart, as reads the title of one of the chapters in the Vlach Feast, and when the apes arrive, those apes of Shlovsky?/ (...) Lukic has not only written a novel of the epoch, a social, political, historical, family novel, but something much more eminent and profound, better... Lukic has written one of the books of the future, of the art of future novels or the third religious epoch of creation... In it is buried and summarized all that holds utmost value, the most painful and the most beautiful, entire life and destiny, history and anti-history: it has sprouted in the author from the unknown God: from the darkness, from the dark deepness, from the earth that is hard to illuminate, eternal and incomprehensible, with moves almost unattainable and inconceivably profound./ I believe that Lukic had been creating and has created the Vlach Feast as God had created the world, so that his wound of loneliness would be less painful. Or more precisely: Lukic may have created the Vlach Feast so that his late loneliness would be less painful... (A.L.)

TRAGEDY CHRONICLE. The Vlach Feast, 1 – 3. Lukic's literary manuscript is the expression of a medium through which some prophetic burden is relieved from the excess of what Karavlach despair holds, barbaric ingeniousness and mad intuitiveness entwined. / The Vlach Feast is the archive of an epoch. (...) Miroslav Lukic is, hence, such a writer. Whether he writes poetry, essays or prose – he acts in the same manner, searches for that everyday Baudelairian fever and surrenders himself to natural elements. (A writer has to create notwithstanding the subsequent fate of his works.) Whatever the fate of his works may be, Miroslav Lukic has fulfilled it entirely.

“ (...) Lukic has risen to the level of the greatest possible sacrifice, the sacrifice when nothing is asked nor measured anymore! (...) Sacrifice is the greatest and the highest ecstasy. The character has wholly risen above itself. The spirit has completely forgotten its shell. Everything is in a trance which is chosen and with which an exchange wants to be carried out. The greater the trance, the easier the sacrifice. Sacrificing is easier because it is felt that the worse is being replaced by the better...” (excerpt from the study by Lukic Jr. on the divine-human realism of M. Lukic)

***

The poet of ROYAL INSIGNIA. – Through this poet speaks the spirit of the region that has bred him, that is, the spirit of what is the best and the most purebred in that region. Through him, it appears, speak prophecies and the voice of the shaman. But Christ has assisted this poet the most, giving his soul nobility and freedom. This poetry affirms the All-Human and All-Time, it is all-human and all-time. This poet has not been supported by state publishers, neither those from Tito's era nor those from the times of Slobodan Milošević. For them, we know, it is as if this poet does not exist! That should be known in the world.

... This book is not merely one of the histories of a writer's insanity, it expresses the total delirium of the Balkan: it seems to us that it possesses all feasible landscapes of hell, that it is derived from the alchemy of words ... Lukic has been given by the Unwavering creative development, Nature, Fate or God, all that is desired, which has preserved him, which preserves him IN THE WIND, HIGH UP, IN THE OPEN.

... Lukic has not come from the gulf of socialist metaphysics, but from golden and forgotten abysses of old Balkan heritage, from Old Europe, disorder and myths and auspices of the most vital European and world poetry tradition processes. The peaks of Lukic's poetry belong to the very top of Serbian poetry, but also to the top of European and world poetry on the frontier of the millenniums. End of September 2000.

LES INSIGNES ROYAUX
Poemes choisis de Miroslav Lukic

... A travers ce poete parle l'esprit de la region ou il est ne, c'est a dire, l'esprit de ce qui est le meilleur et le plus racial dans cette region. Il semble que les propheties et la voix du chaman parlent a travers lui. Pourtant, c'est Jesus Christ qui a aide le plus ce poete, en donnant a son ame la generosite et la liberte. Cette poesie annonce et confirme Le Tout - Home et Le Tout Temps, elle est toute humaine et pour toujours. Ce poete n'etait pas supporte par les editeurs officiels ni a l'epoque de Tito ni a celle de Milosevic. On sait bien que pour eux ce poete n'existe guere! Il faut que tout le monde le sache!

...Ce livre est non seulement une des histories de la folie poetique, mais aussi l'expression du delire total des Balkans; il nous semble qu'il possede tous les paysages possibles de l'enfer, qu'il provient de l'alchimie des mots. Un Developpement Creatif Equilibre, La Nature, Le Destin ou le Dieu ont donne a Lukic tout ce qui est desirable, tout ce qui le conservait et le conserve AU VENT, EN HAUTER ET EN PLEIN AIR...

...Lukic n'est pas venu de l'abime d'une metaphysique socialiste, mais il provient des abimes d'or oublies d'un heritage ancien balkanique, de L'Ancienne Europe, des desordres et des mythes et aussi des abris de courants les plus vivants de la tradition poetique europeenne et mondiale. Les comble de la poesie de Lukic appartient aux comble memes de la poesie Serbe, mais aussi a ceux de la poesie europeenne et mondiale aux confins du millenaire... (Au bout du septembre 2000.)

*

LES INSIGNES ROYAX - comment est ce livre? C'est un livre rare. Nul poete serbe de la deuxime partie du XX siecle n'a ecrit un livre pareil. C'est le livre d'un amour profond pour la vie et la Toute - Vie, l'homme et le Tout - Homme, le temps et le Tout - Temps, c'est presque une oeuvre de foi. C'est peut - etre, Milovan Danojlic qui aurait pu ecire un tel livre s'il avait continue avec son excellent TROU DE SOURVS. Ce livre n'est pas seulement une des histories de la folie du poete, mais il exprime plutot un delire total des Balkans; il nous semble qu'il possede tous les peysages de l'enfer, qu'il provient de l'alchimie des mots. A peine que l'idee du desastre de l'Autre Serbie fut deposee vers la fin du second millenaire, grace tout d'abord aux puissants et aux participants de cette Serbie lepreuse, ce poete s'est arrete simplement, naturellement, comme un lapin dans le trefle rouge et parmi ses feuilles et ses fleurs, a travers une toile d'araignee de l'insomnie et de nombreuses veilles, il a dit sa Pierre a la Lune et au Clair de la

Lune, à l'Arc - en - ciel, à l'Avenir, à la Liberté et aussi aux nomades de la Serbie de démocratie. Dans ce livre il y a une heure qui somme et il n'est pas difficile de deviner pour qui.

Miroslav Lukic, poète, romancier, essayiste, critique littéraire, anthologiste, rédacteur de L'ALMANACH POUR LA TRADITION VIVANTE, LA LITTÉRATURE ET L'ALCHIMIE et aussi des ZAVETINE; lui, il avait un destin vital et littéraire tout à fait différent de tous les écrivains serbes de la deuxième partie du XX siècle: d'Ivo Andric jusqu'à Milorad Pavic. Dans une institution pour les enfants prodiges ou il était enfermé à l'âge de vingt ans, il a connu le monde entier, il a éprouvé une gloire de poète bien rare grâce à ses poèmes publiés pour la première fois. Dans un magasin il a bien appris l'histoire tragique de son pays natal, la Serbie, des Balkans et du monde entier. Dans une quarantaine étroite et incroyable il a poussé un cri de tous les cris de douleur des poètes balkaniques. Ça se passait dans les années quatre-vingt-dix. Dans un petit grenier belgradois, entouré d'archives pleines de l'Europe du Sud - Est, il a réalisé une grande œuvre littéraire – avant tout une œuvre de poète et d'essayiste, en mettant au jour des séries de romans excellents, des anthologies, des livres de la critique créative. Alors, Lukic était poète à l'âge de dix-huit et de dix-neuf ans, comme Rimbaud, mais il n'a pas présenté SA PROPRE RÉTRAITÉ CONTRADICTOIRE ainsi que Rimbaud! À l'âge de cinquante il a commencé à publier son OPUS N : UMETNOST MAHAGONIJA (L'ART DE L'ACAJOU) en 25 livres, parmi lesquels on a publié sept en 2000.

Un développement de créateur équilibre la Nature, le Destin ou le Dieu ont donné à Lukic toutes les possibilités, tout ce qui l'a maintenu et le maintient AU VENT, EN HAUTEUR, EN PLEIN AIR.

Alors, Lukic n'est pas seulement le poète de deux, trois ou cinq poésies extraordinaires (tel que Laza Kostic) ou bien le poète d'un, deux ou trois livres extraordinaires (comme J. Ducic, M. Rakic, M. Crnjanski, Rastko Petrovic, Vinaver, Vasko Popa, Miodrag Pavlovic, S. Raickovic, M. Beckovic, Ljubomir Simovic...) mais aussi c'est un poète des poèmes et des vers les plus profonds et personnels dans la poésie entière de la Serbie; et c'est cela qui définit ou définira sa position dans une véritable hiérarchie de la poésie serbe contemporaine et aussi dans l'histoire de la poésie serbe du XX siècle.

S'il semblait, peut-être, qu'aux Balkans, en Europe et au monde, LE TEMPS DE LA POÉSIE FUT PASSÉ, nous proposons à tous les Thomas incrédules de s'enfoncer à l'Opus poétique énorme de Miroslav Lukic, qui a déjà dépassé un volume de 20.000 vers, vers la fin de la dernière décennie du XX siècle! L'époque d'une poésie ancienne aussi bien que moderne, d'une poésie originale et convaincante, n'est passée, ni passera jamais! Lukic ne provient pas des abîmes de la métaphysique socialiste, mais de

ceux en or et déjà oubliés de l'héritage ancien - balkanique, de l'Europe ancienne des désordres et des mythes et aussi du milieu des cours les plus vitaux de la tradition poétique européenne et mondiale. Les sommets de la poésie de Lukic appartiennent aux sommets de la poésie serbe, mais aussi à ceux de la poésie européenne et mondiale aux confins de deux millénaires.

Quand on jette un regard long et profond sur tout ce qui est créé jusqu'à nos jours dans l'art poétique entier, alors tout ce qui est conquis et offert à l'éternité, tout esprit raisonnable peut concevoir clairement et précisément que tout l'art (aussi poétique) a enlevé un petit morceau de l'Obscurité et du Néant. Lukic - poète est conscient de tout cela et non seulement par ce livre de vers choisis **LES INSIGNES ROYAUX**, mais aussi par les autres, et il créait avec toutes ses croyances et ses forces d'un homme divin, en affirmant ainsi qu'il existe tout le cosmos des formes, des harmonies, des tons et des mots, des images merveilleuses qu'il faut atteindre et exprimer. Lukic ressemble à un ange et à un chaman, celui qui éclaircit l'obscurité du monde et de la vie et qui donne une grâce à cette vie. son livre **LES INSIGNES ROYAUX** ne signifie pas, comme une des poésies de Kolridz, seulement **LA PRISE DE LA BASTILLE**, mais aussi **LA PRISE DE TOUTES LES BASTILLES**, de toutes les prisons et la sortie des ténèbres douteuses et de la tyrannie de médiocrité...

AU REVOIR ICI A PARIS (ou à Freiburg, à Vienne ou à Londres) **OU N'IMPORTE OU AILLEURS!** Comme le roi sans couronne de l'art futur, Miroslav Lukic - poète aurait pu dire cela s'il n'avait pas été guéri de la plus pire des maladies - la vanité - dont souffraient les plus grands poètes serbes, ses précédents, alors il aurait pu faire dire à ses lecteurs dans tout le monde, avant tout, par la bonne volonté de sa philosophie de l'homme divin. De la forêt poétique immense de son opus poétique très riche nous avons sorti **LES INSIGNES ROYAUX**, car il était l'unique qui vécut réellement dans tous les cercles d'enfer du XX siècle: son livre est un rapport véritable et incorruptible d'une Autre Serbie, inconnue, étranglée, disparue aux incendies de l'histoire, de celle qui naît du cendre - même. Et car ce livre est comme un banquet où l'on touche, au cœur et l'on sert les meilleurs vins. C'est l'écrivain qui appartient à la race la plus rare de tout temps, dichter, dans la meilleure signification de ce mot, à la Borches. Ce poète nous fait éclater l'esprit du pays où il est né, c'est - à - dire le génie de tout ce qui est le meilleur et le plus racial de son pays. Il semble que les prophéties et la voix du chaman débouchent de sa personnalité. Mais c'est Jésus Christ qui aidait le plus ce poète, prêtant à son âme la générosité et la liberté. Cette poésie - la annonce et affirme le Tout - Homme et le Tout - temps, elle appartient au réalisme d'un Homme - Dieu. Ce poète n'était pas supporté par les éditeurs officiels, ni à l'époque du Maréchal Tito, ni à celle de Slobodan Milosevic. Comme si ce poète n'existait vraiment pas.

pour eux! Il faut le faire connaître aux gens!

LES INSIGNES ROYAUX est une oeuvre écrite par un des plus grands poètes serbes, un de ceux qui sont à l'esprit de leur temps et du monde, du passé, de la présence et de l'avenir horribles, de la foi et de l'espoir. C'est le livre écrit par un homme brave, dont le courage est pénétré de fatigue et de langueur. Rien ne peut s'opposer au poète et à son livre : nul hier ni demain; car le XX siècle s'est dissipé en ruines. Mais Lukic et son livre ont fleuri sous ces ruines. Ce poète a raconté LES INSIGNES ROYAUX pour se réunir ensemble en une nouvelle génération. Dans ce livre on a touché tout ce qui concernait la Serbie, connue et inconnue, ancienne et moderne, avec son âme et sa peine, sa foi et sa lumière. Ce n'est pas le poète - mutant qui a écrit ce livre, car il y en a plus que la vannure en Serbie, mais celui qui au bout d'un millénaire, en dernier automne de ce millénaire A VU PLUSIEURS GOUTTES ENFILEES SUR LA CORDE A LINGE DEVANT QUELQUE CHAUMIERE DE BELGRADE. ET DANS CES GOUTTES DE PLUIE D'AUTOMNE IL A RECONNU DES LARMES INNOMBRABLES DE SON PEUPLE...

Je crois que la gloire littéraire de Lukic va commencer juste avec ce livre qu'on publie au moment où les sept livres de son grand OPUS UMETNOST MAHAGONIJA (L'ART DE L'ACAJOU) sont déjà publiés; ce sont les poésies de chamans, exceptionnelles, prophétiques et elles représentent la totalité de la poésie de Lukic et en même temps le trait le plus fort de ce poète: l'étincellement et la force de son intellect, de sa sensibilité, son esprit de suite, sa générosité et son amour pour la vérité. Ces poésies sont accouchées d'une mère de perfection, de la grande solitude, mais elles sont tournées vers les autres, des millions d'âmes qui souhaitent une véritable liberté et un retour de toutes les choses à leurs places. A partir de ce moment, ce poète commence à gagner une armée innombrable de ses alliés invisibles, de ses lecteurs, aux balkans et au monde...

Miroslav Lukic n'est le poète immergé dans la politique; c'est le poète qui, entre autre, fait annoncer UNE EPOQUE QUI EST TOMBEE EN RUINES. En considérant tout ce qu'il a créé, il est peut-être un génie comme si l'avait décrit un autre poète français, un cent ans avant Lukic: "...il représente la dévotion et l'avenir, la force et l'amour, que nous, dressés dans nos rages et nos chagrins, nous pouvons voir passer par un ciel orangé, aux drapeaux d'extase.

Il est l'amour, la mesure parfaitement et à nouveau découverte, une raison merveilleuse et imprévisible, ainsi que l'éternité d'une machine aimée qui a des qualités sinistres..." (Artur Rimbaud)

AU REVOIR, de nouveau, A PARIS!

Vers la fin de septembre 2000. S. Ig. M.

MIROSLAV LUKIC (1950), Misljenovac. Fondateur, editeur et redacteur des ZAVETINE. Miroslav Lukic est ne le 30 juin 1950 a Misljenovac, pres de Pozarevac. Il a obtenu son diplome a la Faculte Phylologique a Belgrade (section de la litterature yougoslave et universelle). Il ecrit tout : vers, recits, romans, essais, etudes, drames. Il a publie ses livres de poemes:

Les Motifs de Homolje (1969).
 Le Pays de Nulle Part (1993)
 Flora de la Munece (1993, reimprime comme le dernier chapitre du roman LE FOYER DE L'ONCLE, 1997)
 Le cahier LES MOTIFS DE HOMOLJE (1996) et La Mine d'or (1996) - seconde edition, nouvelle, elargie sous le titre de LES ARCHIVES EN FONDATION, 1 - 2, Belgrade, 1998.
 Le Destin du martyr Miroslav , 1998
 Le Lierre autour du lycee, 1998
 Le Portail de Zvizd, Zavetine, Belgrade, 1999.
 RUSALJ , Sectio Caesarea, Paris, 1999.
 Les Insignes Royaux, Paris, Freiburg - Belgrade, 2000; seconde Edition 2001.
 Le Balai de Marie en bois, 1, 2002
 Le Carnaval a cote de la riviere.
 Poemes du roman LE FOYER DE L'ONCLE , 2003.
 Une drame: Le guet - apens aux oiseaux, 1998.

Romans:
 Le Journal pour Senkovic, 1983.
 La Liturgie, 1997. Le Foyer de l'oncle ,1997
 Emily Jones: LES GRENOUILLES DE FEU, 1998.
 Les Marchands de lumiere, 1998
 La Noce de la Lune, 1999.
 La Maison des guerres sacrees, 2000.
 La Grande tristesse, 2000.

Livres d'essais:
 Le Musee de l'Agriculteur Impossible, 1996; seconde et nouvelle edition, bien changee et elargie, Belgrade, 1998; troisieme edition remplie 2000.
 La Metaphysique en habit blanc, 1998.
 In continuo 1, 1998.
 Les Esprits 1, 1998.
 La Religion de la poesie, Zavetine, Belgrade, 1999.

Etudes:
 L'Ancienne et la Nouvelle Europe et Aleksandar Lukic, Registre IV: LE MUSEE DESINTERESSE, 1998.
 Anthologie PHENIX, 1998.

Il est le fondateur et le redacteur des magazines ZAVETINE Plus ultra, DRVO ZIVOTA (L' arbre de vie), UMETNOST MAHAG-

ONIJA (L'art de Pacajou), LA TROISIEME SERBIE (Trecat
Srbija), et de l'almanach VELIKA MAGAZA (Le grand magasin)
archives pour la tradition vivante, la litterature et l'alchimie.

A partir de l'annee 2000 ZAVETINE publie UMETNOST
MAHAGONIJA - oeuvres de Miroslav Lukic en trentaine de
livres, crees a la periode de 1968 - 2002 et jusqu'au 9 octobre
2002 on a publie 32 livres de l'Opus de Lukic UMETNOST
MAHAGONIJA.

LES OUVRAGES de Miroslav Lukic Opus N 1, ou UMETNOST
MAHAGONIJA comprend des oeuvres ecrites en periode de
1968 - 2002 et contient 32 titres

*

Les critiques sur Miroslav Lukic

"... Les critiques, d'abord les serbes, l'ont cache sous une auge,
comme s'ils etaient les maratres. Dans leur enfance ils ont lu ou
bien entendu parler du Cendrillon, peut - etre ils pleuraient et
bien, ils en connaissent la fin et la morale. Car dans les Balkans
plusieurs passent par la poesie epique, le mythe. Bien des hommes
proviennent du mythe et y finissent. D' apres Borhes, le mythe est
au debut et a la fin de la litterature, c'est un fait bien, presente dans
le cas de Miroslav Lukic. L'Opus de Lukic est "cache" a l'aide de
la puissance, soi - disant a trois tetes, de la critique litteraire offi-
cielle en Serbie...

(...) L'oeuvre qu'il a creee et cree toujours parait a un banc de
sable, argente et palpitant en silence, a un pont qui par ses arcs
blancs relie toutes les multiplicites litteraires de Lukic. Mais aussi
- l'ancien et le moderne, l'antique et le contemporain, Le Siecle de
Fer et le Siecle d'Or. Cette Oeuvre s'eleve en haut du desordre des
petits milieux, en haut de l'extreme, en haut des ruines de cultures
defleuries et coulees, des cours et des essais litteraires, hors de la
vanite, des pseudo - hierarchies, des experiments et du luxe que
possedent les impasses de l'art, couvertes de buissons ou enfon-
cees a moitie dans le sable..." (Extraits du livre AU VENT, EN
HAUTEUR ET EN PLEIN, AIR, tire d'un des derniers chapitres:
Miroslav Lukic et la litterature au bout du 20. siecle)

(...) Un coup d'eclair Le plus initie. - Livre de Lukic LE FOYER
DE L'ONCLE est une voie caracteristique vers l'eclair, le ton-
nerre... Le descendant des sacrificateurs et des chamans
Balkaniques, des sorcieres et des devineresses, des voyants qui
peuvent voir la verite avant qu'elle s'apparaisse. Ce descendant est
tout simple et douloureusement obstine... Confiant en soi d'une
maniere douloureuse il souffre de son temps, du monde et de soi
- meme... c'est une consolation de lire ce livre... (Miodrag Mrkic

LA METAPHYSIQUE DE FANTÔME DU ROMAN
(ESSAI..., 2002)

...LA LITURGIE est presque doublement plus ample que LE FOYER DE L'ONCLE, composee d'une maniere differente: c'est le roman - liturgie. Le fil du roman LA LITURGIE est entrelace au texte original de liturgie (souligne en italique), qui n'effouffe point le recit qu'il fallait raconter... en general, c'est un bon livre et il est difficile de le comparer avec n'importe quel autre dans la production romanesque dans cette annee et aussi avec des romans publies dans les decades precedentes. (POLITIKA, samedi, 3 janvier 1998. - S. Ig. M.)

...CREE EN CACHETTE, LE MONDE ENCHANTE. Le nouveau roman de Miroslav Lukic LES MARCHANDS DE LUMIERE. ... Le recit de Lukic s'appuie aux connaissances de Freud, Jung, Ji Djing, chevaliers de l'alchimie et marchands de lumiere. On lit ce livre comme un conte de fee continuuel. On disait que Lukic etait un reveur authentique de ce milieu, que c'etait notre pendant par rapport a Markes, Borhes, Castaneda et Coello. Son nouveau roman LES MARCHANDS DE LUMIERE semble etre un grand conte de fee qui est inspire des legendes et des mythes balkaniques, de l'Ancienne Europe. Les magies et les sorcelleries, les ceremonies, les rencontres du païen au chretien - font partie d'un monde enchante de Lukic... (POLITIKA, au debut de l'annee 1999. - Z. R.)

...LE LIVRE DE L'ABSOLU... La Maison des guerres sacrees est un des plus courts romans de Lukic: quatre -vingts pages! Dans son roman Lukic a prouve que c'etait un enthousiasme pesant et approuvri qui se composait d'ecrire des livres en gros volumes, de developper une idee a cinq cent pages qu'on peut presenter parfaitement d'une maniere orale en quelques minutes. alors, cette oeuvre est, au sens propre des mots, un commentaire excellent sur un sujet mysterieux - c'est le voyage de l'ame a travers un monde posthume.

Ce n'est pas un livre ecrit a l'influence de celui de Tibet LE LIVRE DES MORTS. C'est le livre des morts tout - balkanique... (BORBA, le Monde des livres, 2001)

... La Trilogie de Lukic LA JEUNESSE SANS VIEILLESSE ET LA VIE SANS MORT a magistralement penetre au territoire de l'inconnu dans un monde interieur, ce que Jung appelle l'inconscient... On a ajoute trois livres de Lukic au tresor de la litterature mondiale, ceux qui sont ecrits a l'epoque de l'agitation de son developpement creatif et de sa; pleine maturite, livres sur les heros, la femme et l'homme, qui se sont separes pour que leurs voies soient unies a l'eternite. Lukic n'a pas ecrit le livre sur la spir-

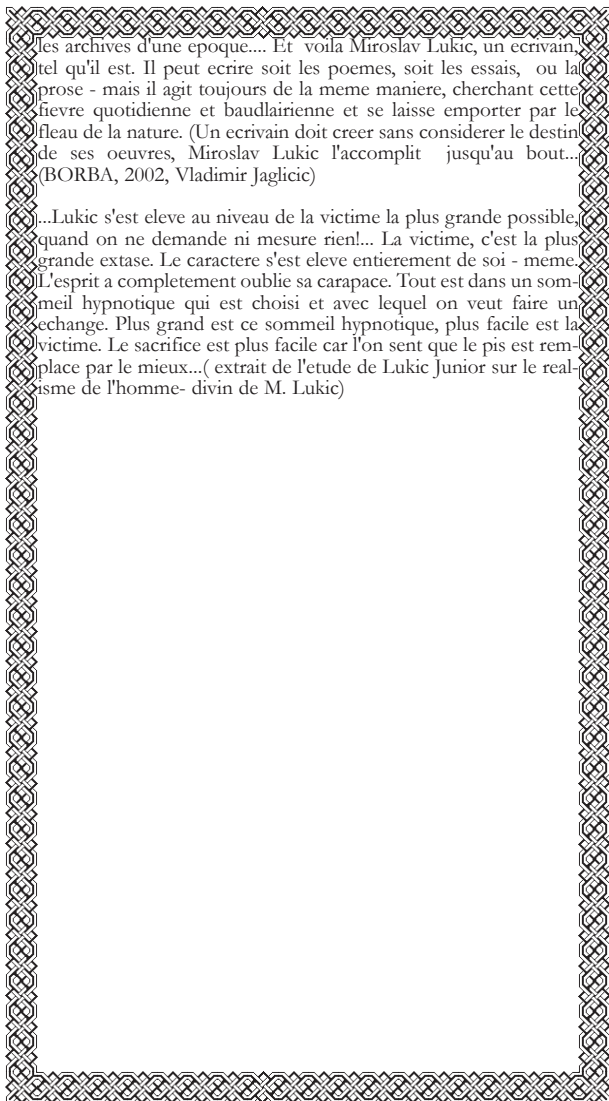
itualite instable et diabolique - masculine et feminine, au contraire!
 C'est ainsi qu'on peut voir dans ses livres la naissance et la communication des anges Lukic est un grand auteur mondial dont la simplicité et la conviction sont immenses. (Aleksandar Lukic)

...Il serait naturel et attendu, en quelque sorte, qu'un tel roman apparût, finalement, en pleine Russie. LA FETE DE VLACH a été écrit par un Slave du sud, un Serbe lui-même. Cependant, au 20e siècle, ni Russe ni Serbe, tatoué par les bottes Russes de destin, n'a pu écrire, ne pouvait pas écrire un tel livre. Ce chef-d'œuvre bouillissait depuis longtemps en son auteur, faisait un long voyage en trains variés, ceux dans lesquels voyageaient Rozanov, Berdjajev et avant tous, Dostojevski... Miroslav Lukic a écrit LA FETE DE VLACH comme on écrit des poèmes profonds. Un tel roman, par sa grandeur et son importance, ne pourrait être écrit que par quelqu'un qui est avant tout, un véritable poète et essayiste de grand succès. Etant professeur de la littérature comparative de son éducation et bibliothécaire depuis des années, Lukic est tombé, entre autres, dans une contradiction radicale de l'époque de Hocus - pocus, du communisme et il a fait voir son revers grotesque... Avant LA FETE DE VLACH de Lukic on avait écrit trop de romans et de récits sur les labyrinthes de Troisième Rome... et pourtant, qui lira ces livres quand les diables s'en vont vraiment, comme on dit dans un chapitre de LA FETE DE VLACH et quand les singes viennent, ceux de Chlovsky?... C'est non seulement le roman d'une époque, social ou politique, historique ou familial que Lukic a écrit, mais, aussi quelque chose de plus profond, de suprême, Lukic a écrit un des livres qui appartiennent à l'avenir, à l'art des romans d'avenir ou à la troisième époque religieuse de la création... Dans ce livre on a enterré et résumé succinctement tout ce qui est le plus précieux, le plus douloureux et le plus joli, toute la vie et tout le destin, l'histoire et l'anti-histoire : elle est née en l'auteur d'un Dieu inconnu : de l'obscurité, de la profondeur obscure, de la terre qui s'éclaircit difficilement, éternelle et incompréhensible, par des gestes presque non réalisés et inconcevablement profonds.

Je crois que Lukic créait et qu'il a créé LA FETE DE VLACH de même que Le Dieu avait créé le monde, pour que sa solitude précoce soit moins douloureuse pour lui; ou plus précisément : Lukic a créé LA FETE DE VLACH, peut-être pour que sa solitude tardive lui fasse le moins mal possible... (A. L.)

LA CHRONIQUE DE LA TRAGÉDIE. LA FETE DE VLACH 1 - 3. Le manuscrit littéraire de Lukic est l'expression d'un médium par lequel une certaine charge prophétique se soulage d'un surplus de ce qui est produit par le désespoir karavach, le génie barbare et aussi par la perspicacité des dévots fanatiques, entrelacés mutuellement. LA FETE DE VLACH présente

...des archives d'une époque.... Et voilà Miroslav Lukic, un écrivain, tel qu'il est. Il peut écrire soit les poèmes, soit les essais, ou la prose - mais il agit toujours de la même manière, cherchant cette fièvre quotidienne et baudlairienne et se laisse emporter par le fleau de la nature. (Un écrivain doit créer sans considérer le destin de ses œuvres, Miroslav Lukic l'accomplit jusqu'au bout... (BORBA, 2002, Vladimir Jaglicic)

...Lukic s'est élevé au niveau de la victime la plus grande possible, quand on ne demande ni mesure rien!... La victime, c'est la plus grande extase. Le caractère s'est élevé entièrement de soi-même. L'esprit a complètement oublié sa carapace. Tout est dans un sommeil hypnotique qui est choisi et avec lequel on veut faire un échange. Plus grand est ce sommeil hypnotique, plus facile est la victime. Le sacrifice est plus facile car l'on sent que le pis est remplacé par le mieux...(extrait de l'étude de Lukic Junior sur le réalisme de l'homme- divin de M. Lukic)

SADRŽAJ

SCREAM. TO PRINCE ALEKSANDAR KARADJORDJEVIC II	4
Uvodne beleške o Miroslavu Lukiću.....	11
PRO DOMO. PRO PATRIA. DULCE..ET DECOR	8
MARKO ROŠULJ: ARABESKE, SRBOVLAŠKE	8
ZAVET. I. NE	11
MAJSTOR NAD MAJSTORIMA	13
KROZ PEDESET GODINA	16
MONUMENTAEM AERE, ETC.	18
Domaći pauk	
Domaći pauk	21
Posle orgije sa sećanjem.....	23
Zona preliivanja, 2	26
MRTVI DOM Zavičajne priče	
Zvono	28
Neočekivana smrt	28
Smrt Pregledača bobičavih svinja	29
Astamatična žena Pregledača bobičavih svinja	29
VAŽNE VESTI	33
VUČICA	33
BRUNO BARILI	35
DUGE NJIVE	38
OTPAD	42
TRGOVCI SVETLOŠĆU	43
OPŠENARSKI KUFER ..	46
UČITELJI PECANJA	48
MESECINA	49
AKADEMIJA ALHEMIJE	52
PROROČKI KALENDAR	59
BUĐENJE (<i>STIHOVI IZ SNA</i>)	64
<i>Most</i>	67
TAJNA : Tamo gde se seku Mesečeva linija i stablo Posvećenog drveta	68

JESEN. KRAJ DRUGOG MILENIJUMA	
BABLJE LETO	69
VELIKA MAGAZA MIHAJLA LUKIĆA (1925)..	69
<i>Opet to, malo drukčije</i>	69
KOŠMAR (Rekvijem za mrtve pesnike i Floberove	
papagaje)	70
PREPEV	71
JESEN. KRAJ DRUGOG MILENIJUMA ...	72
JAGLIČIĆU	73
<i>Poklopilo se da Sloboda, Dučić ...</i>	74
ZRENJE	74
UHVATIVŠI ZA PERČIN PRIZOR LETNJE	
VETRUNE	75
VRISAK. PRINCU ALEKSANDRU	
KARADORĐEVIĆU.....	76
SUDBINA DRVEĆA NA VETRU, ZRENJA....	78
<i>Pogovor ovom izboru</i>	79
RESUME (NA ENGLLESKOM)	83
RESUME (NA FRANCUSKOM)	89

Ovu knjigu možete poručiti elektronskom poštom direktno od izdavača po najpovoljnijoj ceni. Digitalno izdanje ove knjige košta 50 din. Štampano - u mekom povezu 280 din. (za čitaoce iz Srbije, uračunati pošt. troškovi); u tvrdom povezu-380 din. - Kupci iz Evrope (meki povez) plaćaju 6 evra. - Kupci iz Amerike i Azije plaćaju 8 dolara (uračunati pošt. troškovi). Novac se šalje uobičajenom poštanskom novčanom uputnicom na adresu : OŠ Mika Petrović Alas, 11000 Beograd, Jovanova 22 Biblioteka (za Lukića).

WEB-SITE
W.W.W. ZAVETINE-83.COM
E-mail: ZAVETINE@VERAT.NET

tel. : 063/ 766 9853

Miroslav Lukić
Kraljevske insignije

MIROSLAV LUKIĆ, KRAJEM 90-TIH.
(Foto ZAVETINE. Snimak: Ivan Lukić)